

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodiêre

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

[II.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

sancti martyris venerandas ad sepeliendum componentes reliquias, volebant quidem eas recondere, vt essent custodes suæ ciuitatis: Sanctus verò apparens in somnis, iussit eas transferre in suum vicum, nempe Campsadem, quod etiã fecerunt. Sic beatus Tryphon à teneris vnguiculis Deo consecratus, cum multos quidem ad Christi fidem adduxisset, multos autem morbos hominum curasset: plurima verò post hæc tormentorum & suppliciorum genera pro veritate pertulisset, redimitus fuit corona incorruptionis: Ad gloriam patris & filij & spiritus sancti, Nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

AMPHILOCHII EPISCOPI ICONII HOMILIA
IN PURIFICATIONEM DEI GENITRICIS MARIAE,
in Annam Prophetissam, & Simeonem.

2. FEBRUAR.
Vide Vir-
ginitatis
commen-
dationem
egregiam.

Gen. 3.

Vlti quidem non vulgares, sed viri summi atque præstantes, Virginitatem admiratione magna prosequuntur: idque non immeritò faciunt, cum verè sit admirabilis, vt angelorum naturæ cognata; & eundem cursum sibi proponens, quem & naturæ illæ incorporeæ propositum habent; Ecclesiæ sanctæ lampadem gestans, vt mundum superans; vt a seculis & perturbationes carnis conculcans; vt appetitum refrenans; vt cum Eua non communicans; vt à dolore ac tristitia liberata, vt castitati adherens, vt à gemitibus redempta; quippe quæ condemnationis sententiam non admittit, quæ ait: In dolore paries filios; & conuersio tua ad virum: & sub viri potestate eris. Verè igitur Virginitas ipsa est admirabilis; vt possessio quedam à seruitute libera, vt germen nunquam exarscens; sed semper virens ac florens; vt vitæ institutio insignis, vt exercitationis & vitæ laudabilis ornamentum, vt humano habitu superior, vt corporeis affectibus pura; vt deniquè vnà cum sponso Christo in thalamum regni cælestis ingrediens. Virginitatis igitur multiplex gloria talis tantaque est; cui hæc & his similia conueniunt.

Vide etiã
matrimo-
nij & nu-
ptiarum
conium.

Esa. 8.

At Nuptiæ honoratæ etiam sunt, & quouis terrestri dono superiores; fecundæ arboris similitudinem præ se ferentes. Est enim coniugium ipsum tanquam planta quedam pulcherrima, ex qua Virginitas ipsa nascitur; & rationalia animataque germina producuntur. Est inquam, coniugium ipsum benedictio illa, qua mundus creuit, & generis instauratio facta est: per ipsum enim natura humana reparata fuit: quam cum Dominus suscepisset; diuinam imaginem renouauit. Tale deniquè coniugium est, vt vniuersum genus humanum contineat; & cum illo versetur; ita vt liberè possit dicere; Ecce ego & pueri, quos dedit mihi Deus. Cum ergò tam eximium sit coniugium; quid Virginitas erit, coniugij flos? Non enim ex alia re; quam ex coniugio Virginitas gignitur.

Luc. 2.

Hæc autem cum dicimus, inter Virginitatem & Nuptias contentionem aut pugnam non introducimus; sed vtriusque bona, vt par est, admiramur; quandoquidem tam coniugij, quam Virginitatis curam habet Dominus ipse; qui non alterum alteri, tanquam in trutina, opponit; sed facit, vt in vtraque parte Dei timor adsit. Nam si pietas absit & Dei timor; neque Virginitas ipsa veneranda; neque Nuptiæ sunt honoratæ. Hæc antequam Euangelicæ lectionis explanationem aggrediamur, dixisse volui; propter id, quod in lege quidem scriptum, sed gratiæ tempore confirmatum est, ab vniuersis expectatum; sed in solo Domino completum est. Dico primogenitum fructum illum Mariæ Virginis. Audisti enim Euangelistam paulò antè dicentem; Postquam consummati sunt dies octo, vt circumcideretur puer, vocatum est nomen eius Iesus; quod vocatum est ab angelo, priusquam in vtero conciperetur. Et postquam impleti sunt dies purgationis eius, tulerunt illum in Hierusalem, vt sisterent eum Domino; sicut scriptum est in lege Domini: Quia omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur.

Exod. 3.
Num. 8.

Audisti line coniugij benedictionem? Id communiter quidem dictum est de omnibus; sed in solo Domino perfectum. Quod enim scriptura dicit; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; ad solum Dominum Iesum refertur, non ad alium.

alium quempiam; licet communiter dictum sit. Talis enim est vniuscuiusque virginis natura; vt primùm viri congressu aperiatur vulua ipsa; deinde pariat. Sed in Saluatoris nostri ortu non ita factum est. Nam nulla præeunte viri cognitione in Virgine matre; ipse sine virginitalis illius corruptione ortus est. Itaque dictum illud; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; verè ac propriè ad Dominum Iesum referebatur. Nunquid Cain sanctus fuit, quoniam omnium primus ex materno vtero editus est? Num, inquam, propterea sanctus vocabitur, qui nefariè vitam terminauit? Num Esau vir bellicosus & gladij heres, propterea sanctus dicitur; quia prior natus est, Gen. 4. 29. 29. 35. quàm Iacob? An Ruben sanctus; quia primus ex vtero matris editus est, quippe qui patris cubile commaculauit? Nemo istorum sanctus fuit. Omnes isti rei extiterunt. Ex his igitur manifestum est, scripturæ dictum illud; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; propriè ac verè ad solum Dominum Iesum spectâsse. Idque confirmatur illo Gabriëlis ad Virginem testimonio; Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi; ideoque quod nascetur ex te sanctum; vocabitur filius Dei. Luc. 1.

Sunt autem, qui nostris dictis aduersantes, hæc nobis obijciunt; Si scripturæ locus ille; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; ad Iesum solum refertur, non igitur Virgo ipsa remansit virgo; cum scriptura dicat; Omne masculinum adaperiens vuluam. Animaduerte, & prudenter intellige quicumque de virginea illa natura verba facis; quòd scilicet nullo modo virginalis illa porta patefacta sit; eius providentia & voluntate, qui antea in ipsa conceptus est. Hoc enim futurum prædixit Spiritus sanctus, cum per prophetam dixit; Hæc porta clausa erit, & nõ aperietur, & vir non transibit per eam; quoniam Dominus Deus Israël ingreditur & egredietur per eam; & porta ipsa erit clausa. Ezech. 46. Quantum igitur pertinet ad virgineam naturam, virginis claustra nullo modo aperta sunt; quòd verò pertinet ad potentiam geniti Domini, nihil clausum, omnia aperta; nihil quod impedimētum afferre poterit; cum omnia Domino ipsi sint reserata. Quamobrem & superiores potentie clamantes, dicebāt inferioribus; Tollite portas principes vestras; & introibit rex gloriæ. Psal. 23.

Admirabilis certè Virginitas ipsa est, sed quæ vera Virginitas dici possit? nam in virginibus discrimen est; cum aliæ dormitent; aliæ vigilantes sint. Admirabile coniugium, sed quod verè coniugium est; multi enim coniugij legem seruârunt; multi eam violantes; transgressi sunt. Admirabilis est & viduitas ipsa, (quandò quidè omnes tres istos ordines decet cõmemorari) admirabilis, inquam, est & viduitas ipsa; in castitatis certamine se vtricem ostendens; cuiusmodi fuit Anna illa, de qua paulò antè Lucã Euangelistam Luc. 2. narratè audiuiſtis. Ea enim cum benè ac laudabiliter consenuisset; renouauit, vt aqua, iuuentutem suam. Hæc autem ipse Lucas; Et erat Anna prophetissa, filia Phanuel de tribu Aser. Hæc processerat in diebus multis, & vixerat cū viro suo annos septem à virginitate sua; & hæc vidua vsq; ad annos octogintaquatuor; quæ non discedebat de templo, ieiunijs & obsecrationibus seruiens nocte ac die. Audisti, quibus laudibus in sacris Evangelij ornata sit Anna vidua sancta? Verè fidelis fuit Anna illa; morum probitate; vt nomine ipso, gloriosa. Audiant mulieres; & egregiam Annæ vitam imitentur. Similem cursum & ipsa teneant; vt pares coronas consequantur. Ibidem.

Nulla sibi proponat viduitatis defectionem; nè monogamiæ continentiam amittat. Annæ encomium. Certè viduarum corona fuit Anna, sexu mulier, ordine ac dignitate prophetissa, (vt est in Euangelio) in viduitate vitam degens; & in templo versans; corpore quidem imbecillis, & propter senectutem infirma, sed animo fortis ac robusta; corrugata facie, sed prudentia vigens ac florens; senectute incuruata, sed consilio & sententia rectè incedens; multorum annorum numero senior iam facta, sed Dei cognitione præcellens; ieiunijs, non saturitati, studens; Deum precans, non inter oscitates vitam degens; in templo perseuerans, non alienas domos obiens; psalmos canens, non nugis vacans; prophetiæ intenta, non fabulis aut nugacitati diuina meditans, inhonesta reiiciens. Tot, tantæque fuerunt Annæ virtutes; vt illam etiam superârît, quam Apostolus beatus Paulus beatam predicat; hæc scribès; Vidua deligatur non minùs sexaginta annorum; si filios educãuit, 1. Tim. 5. si sanctorum pedes lauit; si tribulationem patientibus subministrauit; si omne opus bonum subsecuta est.

An non hanc ab Apostolo prædicatam viduam, superauit Anna & annorum nume-

ro, & vita ac moribus? Quæ enim prophetiæ dono digna, & sancti spiritus capax effecta est; Dei que in carne humana presentiam omnibus, qui eam expectabant, nunciavit atque ostendit; quomodo non illa omnes alias viduas superavit, cum Evangelium, sicut paulo ante audiistis, de ipsa dicat. Et hæc illa ipsa hora superueniens, confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem in Israël: Vidēsne quanta fuerit Annæ præstantia? Pro Domino testimonium proferebat; & Domini spiritu afflata, quæ ipsius erant, præsentem illo ipso Domino, loquebatur. O res admirabiles. Erat mulier illa vidua, & ea reuelabat, quæ sacerdotēs quidem & scribas mœrore afficiebant, sed populum ipsum recreabant; cum ex Domini presentia futuram in Israël redemptionem nunciaret. Videbat Anna infantem Dominum, dona pro seipso in templo tunc offerentem, neque tamen propterea offensa est, neque quod videret Dominum, fortem ac validum peccatorum destructorem.

Noli, quæso, Annæ verba simpliciter prætereire; quæ omnibus, qui presentes erant, Domini Iesu Christi futurum opus prænunciabat. Videtisne, inquit, puerum hunc mammam fugentem, in materno sinu quiescentem; nondum pedibus vestigia supra terram figere valentem? Videtisne puerum istum, qui octavo die circumciditur? Hic fundavit secula, hic cælos in orbem circumdixit; hic terram dilatauit; hic mare ipsum arena, tanquam vallo quodam, circumdedit. Puer iste educit ventos de thesauris suis. Idem & Noë temporibus catartas cælorum aperiens, diluuium in omnem orbem terrarum immisit. Hic pluuiam atque imbres componit. Iste puer niuem vt lanam spargit. Iste Moſaica illa virga patres nostros de terra Aegypti liberauit. Iste mare rubrū diffecuit; & tanquam per campum aliquem fecit illos transire puluerulento pede; qui spem suam in eo collocauerant. Hic & manna, vt imbres quosdam, demisit. Iste patribus nostris terram melle ac lacte fluentem sorte distribuit. Iste templum hoc per Salomonem construi, atque in sublime erigi fecit. Iste iurans dixit Abraham: Multiplicans multiplicabo semen tuum, sicut stellas cæli; & sicut arenam, quæ est in litore maris. De hoc puero propheticus chorus consolationem afferens, dicebat: Excita potentiam tuam, & veni, vt saluos facias nos. Non igitur offendatis in eo, quod puer sit: idem enim & puer est, & cum patre coæternus. Idem sub tempore numeratur; & genealogiam non habet. Idem puer est balbutiens, & hominibus os & sapiētiam largitur; partim vt ex virgine homo factus, partim vt naturam habens, quæ comprehendī non possit. Nam & hoc expressit Esaias, cum dixit: Puer natus est nobis, & filius datus est nobis; partim enim genitus, partim datus est. Quod ad humanam naturam pertinet, genitus; quod ad diuinam, datus est.

Hæc in illa viduæ Annæ prophetia continebantur. Hæc à muliere, & vidua illa egregia clara voce prænunciata sunt. Quæ verè fuit vidua, quæ benè vitæ statū permutauit; quæ virum quidem, cum quo fuerat coniugata, diem suum obeuntem amisit, sed Deum ipsum suscepit. Septem annos cum viro suo vixit à virginitate sua. Annorum hebdomadam complens, & anno septimo à viri consuetudine requiescens; benè sabbatissimo fundata est; benè amplexa est Dominicæ dici gratiam. Turturis morem Anna seruauit. Non oblita est coniugis sui; non admisit in cubile virum aliquem; à quo eius castitas violari posset. Nam in lecto ipso priorem virum, quantum mortuum, memoria retinebat. Non comaculauit sindonem, in qua cum primo illo viro copulata fuerat. Verè reprehensione digna sunt, quæ virorum, quibus auctore Deo coniugata sunt, memoriam cum eorum sepulcris obruunt; præsertim filio, aut filijs ex coniugio susceptis; cuius rei causa connubium concessum est. Nam si iuniori viduæ non sit proles, reprehendenda non est, si filiorum desiderio impulsam, veniat ad alterum coniugium; quoniam & beatus Paulus hoc admonens, dicebat: Volo iuniores viduas nubere; filios procreare; matres familiās esse. Itaque procreandorum filiorum causa, secundum connubium additum est. Cum verò sit proles iuniori viduæ; superuacaneum videtur semen spargere; cum scilicet aristæ floreat.

Sed quidnam deinceps narrat Euangelista? Operæ precium est enim totam seriem tractare. Audisti paulo ante Lucam Euangelistam narrantem, quemadmodum Simeon dixerit virginij; Ecce hic positus est in ruinam, & resurrectionem multorum in Israël; & in signum, cui contradicetur; & tuam ipsius animam pertransibit gladius. Quæso, quidnam hoc est; Tuam ipsius animam pertransibit gladius? Intellige prudenter, quod dixit Sime-

Luc. 2.

Gene. 7.

Psal. 147.
Exod. 14.

Gene. 17.

Psal. 79.

Esa. 9.

Turturum
imitata An-
na vidua.

I. Tim. 5.

Luc. 2.

Simeon virgini; Ecce hic positus est in ruinam; & resurrectionem multorum in Israël; & in signum, cui contradicetur. Diceret virgo, vt mater Domini: Quidnam hoc est, quod ais; Simeon? Cur tristitia quedam aduersus Christum denuncias? Ignoras, qua ratione hic puer conceptus fuerit; & propterea taquam alicuius communis hominis signum contradicendum significas. Nulla in hoc ipso ruina, sed exaltatio multa inuenietur; qui ad alios extollendos se demisit. Cur igitur non ei benedicis, sed ais: Ecce hic positus est in ruinam, & resurrectionem multorum in Israël, & in signum, cui contradicetur?

Hec dicere poterat Virgo; cui responderet Simeon; Satis est tibi; Virgo, matrem omnium creatoris dici. Satis est nutricem esse illius, qui nutrit orbem terrarum; & mundum sustentat. Satis est, quod cum feras; qui portat vniuersa. Qui nunc in te habitauit Christus, & nunc manibus meis tenetur, hic ipse suggestit mihi, quae de ipso loquar; quod scilicet hic positus est in ruinam; & resurrectionem multorum in Israël. In ruinam scilicet non credentium Iudeorum; & resurrectionem Gentium, quae crediturae sunt. Signum autem, cui contradicetur; Crucem appellauit. Quandoquidem multi ex infidelium numero contradictionis verba cruci Dominicæ intulerunt, verbis ac factis Iesum impugnantes; arundine caput ipsius percipientes; acetum dantes illi bibere; fel pro cibo afferentes; corona spinis contexta eius caput induentes; sceleratis manibus a lapas infligentes; lancea latus aperientes; contumeliosa illa verba magnis clamoribus obijcientes; Alios saluos fecit, seipsum non potest saluum facere. Totum hoc interpretatus est Simeon, cum dixit; Et erit in signum, cui contradicetur. Multi illo ipso tempore contradixerunt, quo Petrus negauit; & omnes Apostoli, vt oues sine pastore, dispersi sunt. In eodem illo Crucis signo ipse etiam Virginis cor dolore fuit repletum, ita vt vitam ipsam acerba sibi esse existimauerit; eo quod diem illum viderit, & crucifixo filio, intestino dolore affecta fuerit. Huiusmodi multas Virginis cogitationes, gladium Simeon appellauit, quippe quod intimum cor pupugerint; & scandala intulerint; sicut Dominus noster praedixerat; Omnes in me scandalum patiemini in nocte ista. Quamobrem & Simeon hoc futurum prauidit, & dixit; Tuam ipsius animam pertransibit gladius; vt reuelentur ex multis cordibus cogitationes. Vides ne, quemadmodum infinitas illas cogitationes gladium appellauit; vt intimas cordis partes, & renes, ac medullas ferientes? In huiusmodi cogitationes incidit Virgo ipsa, cum necdum resurrectionis potentiam cognouisset, quod scilicet proxima esset Christi resurrectio. Ignorabat enim tantam esse Christi virtutem; vt mortem quidem ipsam gustaturus esset; sed ab illa deuorari non posset. Itaque post resurrectionem non amplius gladius anceps; sed hilaritas, & exultatio consecuta est. Signum igitur, cui contradicetur, Crucis signum Simeon appellauit; cuius causa gladius variarum cogitationum animam Virginis penetrauit.

In quorum
ruinam &
resurrectio-
nem posi-
tus sit Chris-
tus.
Matt. 27.
Ioan. 19.

Cautè locū
lege. Non
enim vllū
passa est scā-
dalum Dei
mater, sed
fuit de re-
surrectione
filij certis-
sima.

Licet etiam alia quedam de hoc signo dicere; si Dominum haec in Euangelio dicentem attendamus; Generatio haec praua est; signum quaerit; & signum non dabitur ei; nisi signum Ionæ prophetae. Sicut enim fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus; sic erit & filius hominis in corde terræ tribus diebus & tribus noctibus. Vides quemadmodum Crucis signum non solum in nouo, sed etiam in veteri testamento nominatum sit? Multum enim vetus testamentum conuenit cum nouo; quoniam vnus & idem est Deus, qui & veterem legem tulit; & nouam sanciuit. Huius rei testis est Dominus ipse; quem audi in propheta Ezechiele dicentem ad angelos; & vniuersalem consummationem significantem; Ne parcat oculus vester, neque misereatur senis vel adolescentis, non virginis aut pueri; & mulieres interficite vsque ad internecionem. Eos vero, qui tulerint in frontibus suis signum Tau; ne tetigeritis. Vides ne signum veteris & noui testamenti? Quod signum nihil aliud est, quam Crux ipsa, quae mundo salutem dedit per Iesum Christum Dominum nostrum? Cui sit gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

Matt. 23.
Ion. 2.

Ezech. 9.

SANCTI PATRIS NOSTRI IOHANNIS
ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI,

cognomine Chrysofomi, De occurſu Domini noſtri Ieſu
Chriſti, & de Deiparente & Simeone.

5. FEBRUAR.

Iohan. 9.

Gen. 17.

Cur octavo
die facta cir-
cuncifio.Matt. 5.
Luc. 2.Ibidem.
Leui. 12.Exod. 13.
Num. 8.

On ſolum fert carnem Dominus noſter Ieſus Chriſtus; ſed etiam ex lege circūciditur; vt auferat pretextum Iudaica incredulitatis. Venit enim ad legem pro lege, vt diſcipulos liberet per fidem legis; & accipit carnem; & circūciditur cum Iudeis. Fuit carnis particeps; fuit etiam particeps circuncifionis. Confirmauit cognationem; vt non negarent eum, q̄ venit. Ex ſemine Dauid Chriſtus expeſtatur; oſtendit argumentum cognationis. Si enim etiam cum eſſet circuncifus, dixerunt; Nescimus vnde ſit; Si non fuiſſet carne circuncifus; excuſationem rationi conſentaneam habuiſſet eorum negatio. Quando ergo impleti fuerūt dies octo, vt puerum circūciderent; erat Ieſus expeſtans augmentum instrumenti. Quando impleti fuerunt dies octo; iubet enim lex circūcidere puerum octauo die. Et ſi uenerit dies octauus, uenit in medium medicus; & ſumit ferrum, & exercet artem; & ceſſat ſabbatum in circuncifione.

Rogemus ergo Iudeos: Sabbathum eſt remiſſio; Perfeſtū ocium eſt dies. Qua de cauſa octauus eiicit ſeptimū? Quamobrem ſit octauus ſupra ſeptimū? Sed Iudei quidem non nōrunt Iudaica; Eccleſia autem nouit Chriſtum & diſciplinās Iudaicas. Circūciditur enim infans die octauo; quoniam octauo ſutura erat reſurreſctio; ſeu Dominica circuncifio totius mundi. Cur enim non iuſſit Moſes ſexto circūcidere? Cur non nono aut decimo? Eſt ergo manifeſtus octauus, quo ſurgit Dominus. Si quis ergo nō credit reſurreſctio, eſt corde incircūcifus; propter incredulitatem à Deo alienatus. Circuncifio autem, fidei eſt uera cognitio & ſenſus. Propterea ō dilecte, circūcifio traditur fidelibus ratione ſancti baptiſmatis; & ſuppeditatur ſimul cum cognitione. Sanctū uero baptiſma, eſt typus Chriſti reſurreſctio. Trans à carne ad ſpiritum, & ab eo, quod eſt corporeum, ad deductionem ſpiritus; & inuenies illic quidem carnalem circuncifionem; hīc autem ſpiritualem peccatorum purgationem. Octauus uero, eſt circuncifio; illa autem eſt etiam reſurreſctio; reſurreſctio uero figura, baptiſma; à paruis ad maiora; à corporeis ad ſpiritualia. Veniant ergo Iudei, & proficiant. Oportet enim proficere à carnalibus; & non manere in eis. Dominus ergo Ieſus Chriſtus, qui non uenit vt ſolueret legem, ſed vt adimpleret; fuit circūcifus cum Iudeis. Impleti ſunt ergo octo dies, vt circūciderent infantem; & uocatum eſt nomen eius Ieſus; quod fuit ei uocatum ab angelo, priuſquam ipſe fuiſſet cōceptus in utero. Nam nos quidem uocamur poſtquam nati ſumus; Ieſus autem uocatur, priuſquam ipſe fuit cōceptus in utero; Ieſus uero fuit uocatus; quoniam fungebatur munere ſeruatoris.

Et quando impleti ſunt, inquit, dies purificationis eorum, ſecundum legem Moſis. Cuiuſnam purificationis? Mariæ & Ioseph. Iuſſit enim lex purgari mulierem, quæ recēns pepererat; conſeruare dies; & in eis non progredi. Quando ergo impleti ſunt dies purificationis eorum ſecundum legem Moſis. Atqui nō neceſſe erat uirginis; ſed tamen lex fuit impleta. Deduxerunt eum Hieroſolyma, vt ſiſterent Domino; quomodo ſcriptum eſt in lege Domini. Vbi eſt purgatio corporis, dicit ſecundum legem Moſis: Vbi autem ſiſtitur ſanctus; Quomodo ſcriptum eſt in lege Domini: Nō quod lex Moſis non eſſet lex Domini; Nam quæcunque loquitur propheta ſpiritu ſancto diſſerens; non ipſe loquitur; ſed Dominus ſuggerit. Quoniam tamen purificatio habebat figuram corporalem, dicit, Lex Moſis: Quoniam autem ſiſtebat primogenitum, dicit; Secundum legem Domini; Omne maſculinum aperiens uulua, ſanctum Domino uocabitur. Hęc ergo oratio & lex tota & cauſa legis; poſita eſt propter eum, qui erat aperturus uulua. Vniuerſa enim primogenita animalium & hominum, nunquam aperuerunt uulua; ſed erant ſolum primogenita. Quem autem uirgo peperit; ipſe ſolus uulua aperuit. Vide ergo mihi totius legis deſcriptionem; propter eum, qui erat naſciturus ex uirgine. Vndenā autem

autem poterant Iudæi eam intelligere? Nam cum sint carnales cogitatione; longè abest ut possint intelligere cursus ortus spiritualis. Deinde ascendunt; ut dent hostiam secundum quod dictum est in lege, par turturum, aut duos pullos columbarum. Fiebāt autem hæc quoque ex lege typicè; ut nihil deesset ad legis implementum. Veniamus iam de cæterò ad expositionem euangelicam.

Et ecce homo in Hierusalem, cui nomen erat Simeon; & homo ille iustus & pius, & erat spiritus Dei in ipso; & is acceperat respõsum à spiritu sancto, se vitam non prius esse finiturum, donèc videret Christum in carne. Erat senex, expectabat promissum; manebat intrus in templo; illud dicens apud se; Vbi unquè sit natus; omninò huc veniet. Is venit in spiritu in templum illa hora, quando parentes obtulerunt puerum. Nam sæpè quidem veniebat; sed suo proposito. Tunc verò à sancto spiritu deductus; venit opportunè ad implendum promissum. Is accepit in vlnis Iesum; & benedixit Deum; dicens; Nunc dimittis seruum tuum Domine secundum verbum tuum in pace. Vnde dimittis? Ex ÷ versa huius vitæ est enim res molesta & planè carcer vita. Ille ergò venit, ut dimitteretur. Si quis autem damnus esse putat hinc recedere; is nõdum est fide perfectus. Dicebat autem; Nunc dimittis seruum tuum Domine; secundum verbum tuum in pace. Qui enim mundo facturus est pacem, accessit.

Venit enim pacificator; qui terræ cælum coniungit; & terram cælum constituit. Per Euangelicam doctrinam clamat Simeon; Nunc dimittis seruum tuum Domine; secundum verbum tuum in pace; Quoniam viderunt oculi mei salutare tuum. Quid est, quod dicit? Nam prius quidem credebant cogitationi; & cognoscebant ratiocinatione. Nunc autem viderunt oculi mei. Quod enim cor meum expectabat, viderunt oculi mei; consummatus sum. Quid autem vidi, inquit? Salutare tuum. Quale? Quod parasti ante faciem; non vnus populi, neque solius Israël; sed ante faciem omnium populorum. Est enim natus magister omnium? Lumen ad reuelationem gentium; & gloriam plebis tuæ Israël. Hic gloriæ illic reuelatio. Illic principium doctrinæ; hic consequens disciplina. Et gloria populi tui Israël.

Sed omninò dicit quispiam; Et vbi sunt Israelitæ? Habe Petrum; habe Paulum; habe Iohannem. Habe tria millia, habe quinque millia; Habe ecclesiam Hierosolymitanam; habe eos, qui crediderunt ex gentibus; erat enim gens inter eos, qui crediderunt. Nisi enim Dominus reliquisset nobis semen, facti essemus sicut Sodoma; & Gomorra; similes facti essemus. Deinde; Reliqui mihi septem millia virorum. Sic in populo conseruabatur semen fidei; & non perièrat totus populus, absit; neque interièrant omnes Iudæi. Nam nunc quoque in hoc beato statu & vocatione; Multi quidem vocati; pauci verò electi. Vocauit enim Christus vniuersum orbem terræ; parauit sanctum conuiniuum Euangelij. Sed cum venerit, ingredietur & faciet electionem. Diligenter scrutatur eos, qui recumbunt; & si inuenerit aliquem non habentem vestitum nuptialem, dicitei; Amice; quomodò huc intrasti? Quamobrem & illic facta est electio; & hinc fiet electio. Non enim quoniam vocati sumus, ex eo debemus nos insolenter gerere; ut qui id quod est perfectum; obtinuerimus. Lapsus enim primorum; fiat nostra cautio. Sic ò dilecte, populus non omninò periit; neque totus fuit incredulus; neque totus fuit persecutus apostolos. Sed crediderunt per apostolos tria simul millia, præter mulieres & pueros; & fuit Hierosolymis ecclesia decies mille hominum. Templo enim nondum euerso, & necdum eiecitis Iudæis, & nondum diruta Hierusalem, ædificata fuit ecclesia; & fuerunt Iohannis verba euidens veritas; Illud oportet augeri; me autem minui.

Simeon ergò cum esset propheta, dicit; Gloriam populi tui Israël. Erat enim gloria expectantium, aduentus eius, qui expectabatur; glorificant Ioseph & Maria ea, que dicuntur; angelus annunciauit; Magi agnouerunt; pastores audièrunt, exercitus angelorum duxit choros; stella ex alto significauit; Simeon propheta; Anna vxor Phanelis propheta; terra verba fecit, cælum est elocutum; Magi tyrannum negauerunt; pastores adorârunt Christum; principem pastorum. Omnia agnouerunt; mater cognouit, Ioseph audiuit, propter res tremuerunt; intellexerunt autem rerum quoque euentum. Et benedixit eos Simeon; & dixit Maria; matri eius; Ecce hic positus est in ruinam & resurrectionem multorum in Israël; & in signum cui contradicitur. In quorum ruinam? Eorum scilicet, qui non credunt; qui contradicunt; qui in crucem egèrunt.

Signum crucis, nouit ecclesia mundi salutare.

runt. In quorum autem resurrectionem? Eorum qui agnoscunt; memorię & grato animo confitentur. Et in signum, cui contradicitur. Quod signum dicit? Signum crucis, quod Ecclesia nouit mundi salutare; cui inimici sunt Iudaei, quod saepenumero calum quoque praedicauit. Contradicitur autem signo, ut vincat veritas; Nam absque contradictione non est integra victoria. Oportebat ergo introduci contradictionem, ut Iudex per totum seculum ferat sententiam. Quamobrem dicit; Et in signum cui contradicitur, nempe, ab incredulis.

Maria nihil peccauit. Hæc quoque caute sunt legenda. Nihil enim dubitauit S. Maria.

Tu verò, inquit, vidēris esse mater. Num autem tu euades sine tentatione, quoniam tu te fateris esse matrem, quoniam eum peperisti; quoniam visa es ei tuum commodare vterum? Fuit enim venter tuus vas operationis. Euades ne ergo sine tentatione, quoniam fuisti Dei parens; quoniam peperisti non experta nuptias? Quoniam fuisti constituta, num eris sine tentatione? Sed tuam quoque ipsius animam pertransibit gladius. Quare o Domine? Quid enim ego peccaui? Nihil quidem peccasti; sed quando videris eum pendentem in cruce, quando videris eum pro mundo patientem, quando videris eius manus extensas in cruce & in ligno clauis affixas, incipies dubitare & dicere; Hic ne est, de quo mecum angelus est locutus? Hic ne est, in quo fuit miraculum meae conceptionis? Virgo eram, & peperisti. Quare hic in cruce agitur? Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. Quamobrem nemo est, qui non tentetur. Petrus ter negauit; alij discipuli eo relicto fugerunt. Neque enim opus habebat pastor praesentia ouium, neque athleta opus habebat ijs, qui ei opem ferrent; sed omnes recesserunt. Christus autem erat solus tanquam aries suspensus. Pertransiit ergo eius quoque animam gladius; tentatio, dubitatio. Et tuam quoque ipsius animam pertransibit gladius; donec reuelate fuerint ex multorum cordibus cogitationes. Quamobrem patitur Iesus ad conuincendam incredulitatem; ad confirmandum gratum animum credentium. Contradicitur autem signo, ut conuincantur, qui contradicunt propter improbitatem. Si enim veritati non contradiceretur omnino apud homines; nequaquam probata esset pietas. Concessio verò contradictionis; electioni veritatis affert probationem.

Signo contradicitur. Quomodo enim probati sunt martyres in persecutione? Dum decertarunt esse etiam victores per tolerantiam. Vide quantum iuuat contradictio. Non solum enim constituit, ut quis dixerit, fideles, sed etiam tormenta usque & mortem processerunt; & praebuerunt gustum gratiae Christi per suam tolerantiam. Quando ergo dicit Simeon: Ecce hic est positus in ruinam & resurrectionem multorum, & in signum cui contradicitur? intelligitur, quod neque ruinam operatur, neque vi adducit resurrectionem. Sed positus quidem est in ruinam ijs, qui offendunt ad lapidem offensionis! In resurrectionem autem ijs, qui sua sponte credunt. Positus est enim, inquit, quomodo si dixerit quispiam, lux oritur, ut qui sani sunt, videant; ij autem, quibus dolent oculi, radios lucis magis fugiant. Quomodo verò illi quidem ceciderunt, ut qui digni essent ut conuincerentur? hi autem surrexerunt, bonam spem habentes sua sponte, nisi signo contradiceretur? Et quomodo dicit Simeon? Et in signum cui contradicitur? Ne eos qui credunt, alienet contradictio; quoniam veritati, quae est ex Deo, contradicitur. Et quis audeat aut potest, nisi Deo concedente, contradicere? Necessaria autem est concessio; erit enim, quando non amplius contradicetur. Quando enim signum fulserit, caelestium, terrestrium & infernorum; & omnium denique lingua confitebitur, quod Dominus Iesus Christus in gloria est Dei patris. Nam quando quidem signum ipsum solum apparet; nusquam autem videtur quod significatur; signo contradicitur. Quando autem is, qui significatur, reuelatus fuerit secundo suo aduentu, non audebit amplius aliquis signo contradicere; cum is qui significatur, adsit manifesta diuinitate aduersus eos, qui contradixerunt. Tunc qui signum quidem susceperunt, glorificabuntur ab eo, cui contradicitur? Qui autem signo contradixerunt, condemnabuntur ab eo, qui est significatus; & erit aliquando finis contradictionis, finis dubitationis, finis incredulitatis, finis erroris; principium verò praemiorum & coronarum.

Phil. 2.

Quas detur nobis omnibus consequi in Christo Iesu Domino nostro. Cui gloria & potentia nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

ITEM

ITEM SANCTI PATRIS NOSTRI GREGORII
 RII EPISCOPI NYSSENI ORATIO DE OCCURSU

Domini, & de Dei parente, & de iusto Simeone.

V I caelestium rerum sapientia est sublimis, & terrenarum
 rerum despicientia excelsus; Paulus ille, mens à Deo affla-
 ta, lingua à Christo mota, celeriter scribentis scribæ specio-
 sissimus calamus, qui Ecclesiæ pulchrè descripsit dogmata
 veritatis, quæ est in manu parentis sagitta à Deo fabricata,
 quæ in corde principis tenebrarum huius mundi certam
 infixit plagam, quod ab Hierusalem circuncircà vsque ad
 Illyricum, vel potius vsque ad fines terræ apparuit fulgur di-
 uini tonitrû in mystica Euangelij rota, quæ voluebatur per
 vniuersum orbem terræ, vox clarissima & maximè sonora
 is tanquàm ex ipsis paradisi adytis loquens, vbi audiuit ver-
 ba ineffabilia / vel potius tanquàm ex ipso excelsò & sublimi throno gloriæ, vbi assistit,
 honorificum parans comitatum præsentis sancto festo Domini, ad excipiendum re-
 gem gloriæ, tanquàm mysticum quandam senatum, Ecclesiæ populum, regale sacer-
 dotium, per seriem, vt ità dicam, parat? & honestæ vitæ numerosum & concinnum
 tradens ordinem, dicit; Fratres; Nè efficiamini pueri mente? sed estote malitia infan-
 tes. Sic enim cum perfectissimo & æterno Deo, cuius diem festum hodiè celebramus,
 qui propter nos secundùm carnem infans fuit in extremis diebus, ex quo omne do-
 num & quicquid perficit, qui virtutis admirabilem secundùm naturam perfectionem
 in humana sua ostendit constitutione? concorporales siemus & participes, & ad
 eius honorem & gloriam erit conuentus ecclesiæ. Sic enim nupèr genitam eius cor-
 poraliter diuinam apparitionem, describit characteribus diuinæ eius perfectionis.
 Priusquàm, inquit, cognoscat puer bonum aut malum, non paret improbitati, eli-
 get bonum? quod est summæ & perfectissimæ discretionis & re vera prudentiæ indi-
 cium.

Ad cuius similitudinem nos instruens magnus Apostolus, dixit id, quod prius est po-
 situm, diuinitus inspiratum eloquium? vtpotè quòd in eo, quæ est ad eius imaginem
 & similitudinem; Dei fabricatio in nobis similiter agnoscat, & innotescat summa
 sanctitas primariæ pulchritudinis. Quomodò enim cum regi qui sub eo sunt exerci-
 tus, apparant gloriosam & magnificam pompam, deauratos & deargentatos esse con-
 uenit eos, qui sunt congregati, vt satellitum munere apud eum fungantur, & illius spe-
 ctaculi effigiem proponi oportet significantissimè? sic nos quoquè, qui transforma-
 mur renouatione mentis nostræ, & veterem hominem exuimus, & diuinæ imaginis
 similitudinem, quoad eius fieri potest ab hominibus, in nobis circumferimus? sic ad sa-
 lutaria & spiritalia festa accedere necessè est, vt sint nobis, conuenienter ei quod di-
 cit propheta, ieiunium quartum, & ieiunium quintum, & ieiunium septimum, & ieiunium
 decimum, ad lætitiã & bona festa, vt ieiunium scilicet intelligatur anagogicè, in
 eo quòd absteineatur & temperetur ab omni inquinamento & carnis & spiritus. Nam
 per quartum & quintum, septimumquè & decimum significatur quæuis carnalis spe-
 cies, adnata sensibus, qui facillè decipiuntur? & quæ cum vita præsentis concluditur.
 Corpori enim deditam & carnis magis amantem viuendi rationem, per quartum disci-
 mus, vtpotè quòd ex quatuor elemnetis sint corpora temperata. Quæ est autem
 per sensus cadendi facilitatem, vtpotè quòd sint quinque, significat nomen quinti? Se-
 ptimus verò conuenienter ei, quod dicit Salomon, id quod septenarij ritu in se reuol-
 uitur, infernæ sortis seculum videtur significare. Decimus autem ostendit interni ho-
 minis expurgationem à sensibus, qui est deductus ad ea, quæ sunt extrinsecus, vt sit
 mentis oculus simplex & pellucidus, vt sit totum corpus lucidum, vt dicit sanctum Eu-
 angelium? & auris animæ, diuina exultatione impletur & lætitiã? quam fore vt audi-
 tum accipiat, magnus quoquè Dauid est pollicitus? eius verò gustandi facultas, exerce-
 atur in Domini benignitate, sicut is, qui psallit inter prophetas, eloquitur? & in susce-
 ptione Christi boni odoris, quem spirauit, consistat odorandi habitus? & internis ma-
 nibus discretionis, contrectet verbum vitæ? vt dixit filius tonitrû. Mentis enim sen-
 suum in his exercitatio, in eorum, quæ sunt his contraria, abstinentia & alienatione,
 id quod

2. FEBRUAR.

Psal. 44.
 S. Pauli en-
 comion.

Rom. 15.

2. Cor. 12.

1. Cor. 14.

Esaï. 7.

Ephes. 3.

Festa vt
 Christianis
 celebranda.
 Zach. 8.

Eccles. 1.

Matt. 6.

Psal. 84.

Psal. 33.

1. Iohan. 1.

id quod apud Deum laudatur, efficit ieiunium? & ita fit, vt nos rectè geramus, quòd vitio quidem simus infantes, simus autem in perfectione prudentiæ, quæ est ex Deo.

Sic Apostolicarum & propheticarum doctrinarum, ex fontibus spiritûs, confluens mens magna & excelsa, & Dei fluuium implens aquis mysticis Dei cælestem ciuitatem, quæ ex supercælestibus consistit virtutibus; scit latificare impetu huius fluuij, vt audiuimus canentem psalmodiam. Supernorum enim spirituum sanctus cœtus, salute hominum valdè lætatur. Sic enim cælestia simul cum terrestribus communitè solent festum agere; ijs, qui sunt in terra, angelicam vitam amplectentibus. Quando enim hic Deus noster, quem præmonstrando annunciauit propheta, in terra visus est, & cum hominibus est conuersatus; & supernam beatitudinem, quæ in terra plantabatur, adspexerunt angeli, Gloria in excelsis Deo, cloquebantur; & in terra pacem annuntiabant, cum diuina voluntas fuisset in hominibus. Sic qui suum diuinum ministerium eximium, vereque purum & singulare esse gloriantur, sanctorum angelorum beati cœtus, veræ sanctitatis in nobis videntes characteres, non nos reiciunt, quin assumant participes suæ puræ & sinceræ lætitiæ? quomodò cum, qui sordida erat veste indutus, à diuinis secerni nuptijs fecit Euangelicæ oratio parabola.

Etenim quando in archetypo, vt ita dicam, tempore præsentis festi, qui erat in forma Dei, & serui formam acceperat? qui fuerat Dei & hominum intercessor, legis implens præceptum, cum esset quadraginta dierum infans, verbum æternum, ad templi cum matre est profectus; & vt par erat, in decreto sacrificio, incorporeorum ordines collum seruiliter inclinantes, ex eo, quod non est ad spectabile, quæ Deum decet, pompam parabant; & ineffabilis sapientiæ pelagus diuinis efferebant laudibus, & legalis literæ, quæ est magis ad manum, constitutionis transmissionem, mysterij absconsi manifestationem, in Deo qui omnia creauit, expectabant? cuius quidem nos hodiè celebrantes commemorationem, expleamus nos delicijs spiritualium contemplationum, sicut mentes incorporeæ, & diuinorum miraculorum maiestatem glorificantes, erimus socij illorum dignitatis? non legali vmbra oculum animæ obscurantes; sed, vt dicitur à sapientissimo Paulo, reuelata facie gloriam Domini tanquam in speculo intuentes. Nam cum lex dicit, omne masculinum aperiens vuluam, sanctificari: oportere autem, quæ recens peperit, mulierem, & fuit mater pueri masculi, quadraginta dierum spatio postquam peperit, sic cum definita & distincta hostia proficisci ad Dei templum; illi quidem velum in lectione veteris testamenti in corde circumferentes; eisdem quotannis, vt ita dicam, sacrificijs, quæ nunquam consummare possunt eos, qui accedunt, se, instar infantium sapientes, putent eam legem implere.

Nobis verò, quibus in conuersione ad Deum, id est ablatum velamen, qui semel in consummatione seculi, ad abolendum peccatum per eius sacrificium credidimus euasisse manifestum magnum sacramentum pietatis; dignè diuino lumine veritatis, pralucecente spiritu, est præsentis festi contemplandum mysterium, quod parum ex alto accedit ad mysterium, cum illud quidem prius significauerimus, quòd ex consequentia examinationis, legis decretum propositum, in solo Deo, qui carne est indutus, definitè & ita, vt nulli alij conueniat; cernitur impletum. Solus enim ipse ineffabiliter conceptus, nuptijs nõ prius apertam vuluam virginalem aperuit, signacula virginitatis illæsa conseruans; etiam post processum admirabilem, & solus spiritualiter masculus fuit creditus, vt qui nihil afferret ei vitij; quod quidem est fœmininum & mulieri conueniens. Vnde etiam reuera sanctus iurè est vocatus. Quomodò etiã Gabriel, viuifici foetus ad Dei parentem ferens nunciũ, & veluti prius latam & ad ipsum solũ spectantem legem in memoriam reuocãs? Quamobrem & quod nascetur sanctum, inquit, vocabitur filius Dei; vtpotè quòd sancti cognomen propriè conueniat ei, qui virginæ vuluam diuino aperuit miraculo. Et in alijs quidem primogenitis, ea vocanda esse sancta, diligenter legis intuens profunditatem, perfectio pronunciauit euangelica? vtpotè quòd Dei consecratione sortita essent, vt sic vocarentur: In primogenito autem omnis creaturæ, sanctum id, quod nascitur, dixit angelus; vt quòd hoc sit propriè, & eam, quæ est verè, sanctitatem, in amandando vitio & bono eligendo, simulatquè natus sit, vt dicit Propheta, ostenderit.

Sed reuertendum est ad mare contemplationis, vt lex diuina iubet legislatori, spiritûs gratia tanquam in columna ignis & nubis, splendore scripturarum præcedente castra

Pfal. 45.
Baru. 3.
Luc. 2.
Matt. 22.

Festum Purificationis perantiqui.

2. Cor. 3.
Exod. 13.
Leuit. 12.

Hebr. 10.

Hebr. 9.

Luc. 1.

Luc. 2.

Colof. 1.
Esa. 7.

castra diuina Ecclesiæ: vt virga virtutis, quæ immittitur è superna Sion, vt dicit Psal. P^{sal.} 109. mus, per quã in inimicos obtinetur dominatio; transmittentes pelagus literæ, quod est hinc & hinc diuisum, in puro & dilucido transitu sententiarum, Aegyptium eorum, qui gratiæ non obediunt, sensum effugiamus, eis obrutis fluente veritatis, quibus est studio nobis impedire viam Euangelij, quæ ducit ad spiritalem terram promissionis? & velle nos in ferrea fornacè literæ, quæ dicta est Aegyptus, permanere, seruientes luto & lateribus; hoc est, corporalibus legis obseruationibus. Dixit ergò Mosi in Aegypto Deus vniuersorum, cum iam plagam decreuisset infligendam aduersus Aegypti primogenita; Sanctifica mihi omne primogenitum, primò natum, aperiens omnem vuluam in filijs Israël, ab homine vsque ad pecus. Cuius quidem diuinæ legis id, quod erat complicatum, veluti explicans beatus Moses, enunciat in sua ad populum allocatione; Et erit, postquam introduxerit te Dominus Deus tuus in terram Chanaan: quomodo iurauit tibi & patribus tuis, & dederit tibi eam, segregans omne, quod aperit vuluam, masculinum Domino; & omne quod aperit vuluam ex bouum armentis, aut in iumentis tuis, quæcunque tibi fuerint masculina, Domino. Omne autem, quod aperit vuluam a finæ, mutabis oue. Sin autem non mutaueris, redimes ipsum? & omne primogenitum filiorum tuorum redimes, hoc est, pro eo dabis precium. Sic enim in libro Numerorum diuinum declarat responsum, cum eo loquens, qui susceperat pontificatum; Et omne aperiens vuluam ex omni carne, quam offerunt Domino, ab homine vsque ad pecus, erit tibi? sed precijs redimentur primogenita hominum? & primogenita pecorum immundorum redimes; & redemptio eius ab vno mense, æstimatio argenti quinque siclorum, secundum siclum sanctum. Sed primogenita vitulorum, & primogenita ouium & caprarum non redimes; Sancta enim sunt; & sanguinem eorum profundes ad altare. Ibidem

Iam ergò cum immundis ex pecoribus coniunxit & connumeravit vox diuina Israelis primogenita, vt quæ, quod verè est purum & sanctum; in cultu, qui est ex lege, non habeant, etiamsi ea existimabatur sanctificari; à lege facta attributione. Similiter enim ac pro ijs, quæ sunt reiecta ad Dei sacrificium, precia dari pro primogenitis hominum apud eos fuerat constitutum? vt potè quod quæ est apud Iudæos à ratione alienior constitutio, indigna sit cultum offerre rationalem, & eorum, quæ noui testamenti sunt maxime mystica; spiritalem offerre aræ oblationem. Precia autem erant veluti sibi conuenientia; vt quæ solita esset offerre sacrificia, quæ ex lege fiunt, per sanguinem. Quæ propheta Elaias, tãquam ex Dei persona, ne ex manibus quidem eorum requisisse desinit; vt potè quod ad spiritalem, scilicet perfectionem intruatur scopus legislatoris. Quæ autem offerrebantur ad sacrificium, quorum sanguinem in ara fundi lege cautum fuerat, sancta distinctè sunt nominata; vel in hoc scilicet veritate prius descripta à figura. Qui enim seipsum Deo obtulit & patri sacrificium & oblationem in odorem suauitatis; Dominus noster Iesus Christus, is solus propriè & verè sanctus est & nominatur. Sed forte dicit incredulus Iudæus; quod quæ legitimo sacrificio non possunt offerri, immundorum pecorum apud eos primogenita solent precijs permutari. Similiter etiam cum humana primogenita non macentur ad sacrificium; est enim hoc minime cõsentaneum, & à lege diuina alienum? par est, ea consecrari preciorum permutatione. Sed consideret, si non impediatur velamine, quod obstruit oculos eius animæ, quod iam in alia lege Leuitas accepisse ad consecrationem pro primogenitis sacra docuit scriptura; sic dicens in Numeris his verbis; Et locutus est Dominus ad Mosem, dicens; Ecce accipi Leuitas è medio filiorum Israël. Pro omni primogenito aperiente vuluam à filijs Israël, erunt eorum primogenita? & erunt mihi Leuitas. Mihi enim omne primogenitum sanctificauit in Israël, in quo die percussi omne primogenitum in terra Aegypti. Deindè quàm esset accurata permutatio, lex enuncians; Dixit, inquit, Dominus ad Mosem; Inspice omne primogenitum filiorum Israël, ab eo, quod est vnus mensis & suprâ? & accipe numerum ex nomine eorum; & accipies Leuitas mihi pro omnibus primogenitis filiorum Israël. Deindè cum inuentus esset numerus primogenitorum maior numero Leuitarum, dicit; Locutus est Dominus Mosi, dicens; Accipe precia eorum, qui sunt supra numerum Leuitarum, ex primogenitis filiorum Israël; & accipies quinque siclos per caput; secundum didrachmam sanctam. Si ergò, vt sacra dicit scriptura; Leuitas sunt precia primogenitorum filiorum Israël, vt accurata significat enume- Ephes. 5.

Num. 3.
Ibidem
Leuitas pro primogenitis filiorum Israel.

enumeratio, ad eò vt pro ijs, qui erant plures numero inter eos, definitum pondus lege sit redditum? quam ratione non possunt ad sacrificium? aut ea permutari? aut precia pro eis dari lex iubet. In hominibus autem & dari precia, & iam permutatione per Leuitas factam esse discimus? quod quidem non videtur conuenire ipsi literæ legis, vt ostendit lex lata de pecoribus, & exponit ipsa rei natura. Si enim etiam post Leuitarum, ad Dei ministerium, pro primogenitis attributionem, pro eis precia dari edictum est? id fit scilicet, quòd Leuita non sint tanti, vt precio pro eis dando possint exæquari. Si autem hoc ita est, longè minoris est precij, quæ per argentum offertur, redemptio? quatenus quæuis expers rationis & nullo sensu prædita natura, est vilior humana essentia.

Esaï. 6.

Sed quoniam, vt dicit Propheta, oculos suos clauserunt, & quod ex eis consequitur, non possunt adspicere? num etiam audire poterunt sapientissimum Micheam clamantem? Ego quidem non puto. Nam etiam auribus suis grauiter audiunt. Veniat tamen beatus hic propheta, hæc magna voce clamans? & prophético spiritu tacite prius significans Iudaicorum primogenitorum abiectionem? similiter atque corporeorum sacrificiorum oblationis. Dicit enim; In quonam comprehendam Dominum? suscipiam Deum meum altissimum? Si comprehendam ipsum in vitulis vnus anni? Si acceptum habebit Dominus in millibus sarietum? aut in decem millibus capellarum pinguium? Si dederò primogenita mea impietatis, fructum ventris mei pro peccatis meis. Audiunt qui cor habent crassum, id, cuius propheta Micheas eos ante nos accusauit. Primogenita enim impietatis beatus Micheas nominauit primogenita Israël secundum carnem. Quomodo ergo ea sancta existimârunt? quæ propheticis verbis primogenita impietatis sunt nominata? Dicant nobis linguæ, quæ re vera balbutiunt, quæ non possunt rectè dicere veritatem? quemadmodum propheta, loquens in spiritu, fructum impietatis ea vocare ausus est? quonam modo quæ de eorum redemptione dicta sunt, non videntur esse plana & inter se habere consequentiam, quòd attinet ad literam? quamquam lex apud nos sancta & spiritalis esse intelligitur & creditur.

Exod. 14.

Videtur Iudaicorum curruum axes colligatos non secus? atque olim Aegyptiorum currus in rubris fluentis. Sed pro virga immittatur in mare orationis, veri legislatoris & regis gloriæ virtus & auxilium? & deducat populum suum in viam rectam anagoges & contemplationis, vt proficiantur ad ciuitatem habitaculi cognitionis & veritatis,

Num. 14.

& obruat aduersarios diuinæ gloriæ inexpugnabilitas, qua repleta est vniuersa terra, vt cognoscant Dominum, vt dicit scriptura? quòd multa aqua maris iam obruit primogenitum diaboli foetum, nempe peccatum, qui carne tectus est Deus, morteque id affecit & deleuit, simultaque natus est secundum carnem?

Coloss. 2.

& cum in seipso vitij fecisset condemnationem, & id in se planè deleuisset, contrarias virtutes repleuit lamentationibus,

Matth. 1.
Magi Christi
cognouerunt.
Hebr. 2.

cum veluti quædam vasa ab eis accepisset, nempe Magos, qui venerunt ab Oriente, & adoratione & agnitione eius dominij, facti sunt Domino vasa vtilia ad adiuuandam Ecclesiæ ædificationem, quæ est à Deo verè constructum tabernaculum? quod fixit Dominus, & non homo.

Rom. 11.

Iam autem cum sicut olim Israël em à luto & lateribus, ita nunc à terrena prudentia genus hominum in seipso redemisset, id quidem fecit fugere Aegyptum, hoc est, mortis inuisum & tenebrosam præsidium? sanctificat autem Deo & patri non solum hominum primogenita, sed etiam omne genus hominum, per eam, quæ in ipso alioquin initio fuit, conspercionem? hoc est, per eam, quæ ex nobis ab ipso sumpta est, carnem intelligentem animatam, cum totum veluti fermentasset ad sanctificationem, concretum humanæ essentiæ. Si enim primitiæ sanctæ, & conspersio, dixerim ego nunc quoque merito cum diuino Paulo? & quomodo olim tribum, cui obtigerat fungi munere sacerdotali, pro primitijs primogenitorum legislator sermo typicè Deo obtulit? ita nunc in

Hebr. 7.

præclaro charactere veritatis? Pontificem & Apostolum confessionis nostræ, sanctum & innocentem & impollutum, & ab omni sorde & sensu peccati separatum, Deo & patri corporaliter oblatum fuisse cognoscimus, pro humanitate ab eo per fidem sanctificata? & eo magis, quòd nec esse superiorem, nec aliquid ampliùs in se habere, quam

Num. 3.

is, qui seipsum precium dedit pro multis, totam videmus humanitatem, quòd attinet ad sanctitatem? quomodo in vmbra legis inuenta sunt primogenita ampliùs aliquid

Hebr. 7.

habuisse præter Leuitas? sed eam longè ab ipso fuisse à tergo relictam, quatenus citra

vllam

villam controuersiam, id quod benedicitur, est minus eo, quod benedicit.

Et tunc quidem in solo genere Israëlítico fuit dignitas sacerdotij, & solùm eorum, quæ erant apud ipsos, primogenitorum precia esse Leuitas, fuit testatum? Christus autem, qui accessit Pontifex futurorum bonorum, vt dicit sapientissimus Paulus, & non secundùm ordinem Aaron, sed secundùm ordinem Melchisedec, quomodò priùs diuinum respondit eloquium, translatione quidẽ sacerdotij eum esse ex alia tribu? Clarum est enim, ex Iuda esse exortum Dominum Iesum Christum, & legis effecisse translationem, ex vmbra, quæ est ex lege, ad regni cælorum nos transferens euangelium? perindè ac à tribu Leuitica ad tribum regiam, dignitatem sacerdotij. Ea verò, quæ est secundùm ordinem Melchisedec, assimilatione, non pro solo Israëlè, sed pro omnibus gentibus, se precium patri obtulit; & omnium hominum confessionis fuit constitutus Pontifex. Nam Melchisedec quoquè agnoscitur esse ex parte gentium; & non inuenitur ex genere Abrahæ. Quinque autem didrachmarum ex lege æstimatio pro vnoquoque primogenito, ostendit ænigmaticè, quòd oportet vnumquemque nostrum omnem sensum Deo sanctificare, & quæ sunt in eis? & mundum, ab omnique nefaria voluptate alienum, creatori offerre, tanquam precium pium & legitimum. Horum nos hodiè sacrorum mysteriorum commemorationis diem festum celebramus. Hæc nobis spiritalis mysterij explicatio, hunc sanctum cœtum, qui adest, congregauit? in qua legaliter quidem oblati sunt Seruator, prout apparebat? intelligenter autem & spiritaliter, cum nostræ consperisionis primitias patri suo obtulisset, totam eam sacram reddidit, & aptam ad diuinam oblationem. Hoc enim lex olim parturiebat, & eò spectabat id, quod lege constitutum erat de primogenitis; & de Leuitarum redditione; & de didrachmarum estimatione. Sic nos per mare scripturarum transmisit gratia spiritus.

Sed videamus etiam aduersariorum conclusionem & demonstrationem. Atque superius quidem nobis iam fuit euident, quod est lege constitutum de Leuitis & primogenitis. Sed quomodò magnus Moses populo addens animum, affirmauit eos non esse amplius visuros Aegyptios? ita ego nunc quoquè produco Dei populum peculiarem, vt ei annunciem, quòd adumbrati cultus corporea castra non amplius videbimus. Vbi enim nunc, postquam magnus se ostendit Pontifex, est Leuitarum sacrificium? Vbi post mundi expians precium, est æstimatio primogenitorum? Vbi est reliqua diligens & accurata obseruatio mysteriorum legis? Non vides, quòd quandiu vniuersa occupabat nox ignorantia; inftar stellarum, exilem quendam & modicum splendorem præbebat cultus, qui est ex lege? Quando autem ortus est sol iustitiæ, & ex alto oriens apparuit, & illuxit dies salutis, legalium constitutionum lux modica euauit? victa supra modum fulgenti luce gratia? Non est euersum & solo stratum, non secus atque satellites & currus, inclytum illud templum; & vniuersa Pontificum propter id gloriatio & elatio? Non est obrutus & confusus omnis eorum legitimus ornatus? Non penitus interierunt mores; qui à Iudæis accuratè obseruabantur? Vbi enim obtulerint sacrificia, quæ offerrebatur pro mulieribus, quæ nupèr pepererāt, cum locus electus corruerit; & apertè sit diffinitum, non licere alibi ab eis offerri sacrificia? Vbi est vestis & dignitas sacerdotialis, & reliqua omnia? Sed nè singula persequentes, tanquam mortuorum continuo contactu & contemplatione, animæ oculos terreamus; illos quidem relinquamus mortuos ad aquam legalis literæ; nos autem benigno & clementi Deo hymnum canamus epinicium; & nutriti nutrimento, quod est verè cæleste, & potati fluente, quod manat ex vera petra, veniamus ad montem Dei Choreb, hoc est, ad excelsam doctrinam Euangelij; vt voci diuinarum tubarum, verbis beati Lucæ internas aures admoueamus, tanquam ex sanctis adytis clamante spiritu mystagogia.

Et factum est, postquam impleti sunt dies purificationis eorum, duxerunt parentes puerum Iesum, vt sisterent Domino, quomodò scriptum est in lege Domini? Omne masculinum aperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur? & darent hostiam secundùm id, quod dictum est in lege Domini, par turturum, aut duos pullos columbarum. Et ecce homo erat in Hierusalem, cui nomen Simeon. Et homo hic iustus & pius, expectans consolationem Israël, & spiritus sanctus erat in eo? & fuerat ei responsum à spiritu sancto, non visurum eum mortem, priusquam viderit Christum Domini in carne. Et venit in spiritu ad templum. Quid est, expectans consolationem Israel? Hoc est, expectans dum fieret manifesta veritas; & populus Israëliticus ab vmbra legis ad eam

Aaaa

trans-

Hebr. 9.
Hebr. 7.Sensus oēs
Deo conse-
crandi.

Exod. 14.

Ad Christi
aduentum
lex vetus
obsoleuit.

Deut. 12.

Luc. 2.

transiret: propterea quod mittens esse sub mundi elementis; accederet institutus ad ludum veritatis; & perficeretur eius perfectione. Neque enim potuerit quis dicere, quod cum Iudei grauius perpetuerentur, & captiuitate aliqua detinerentur, expectabant ut ab his recrearentur, & ad letum ac pristinum statum reuenterentur; cum omnis antiqua consuetudo eis rite procederet, & templum staret, & offerretur in eo sacrificia; & omnis alia viuendi ratio; eorum generi peculiaris, rite obseruaretur.

Sin autem obijciatur, eos fuisse sub Romanis, & Herodem constitutum fuisse regem Iudaeae, qui erat genere alienigena; sciat is, quod ratio vitae ex lege agende, ex eo nil laudatur, quod Israeli rex esset alienigena; ut de eo consolatio nem iustus senex expectaret. Etenim diuersis modis contigit; perinde ac filium quempiam seditiosum, à patre alicui tradi auctero pedagogo ad hoc, ut castigaretur: ita Israelē sepe fuisse sub rege alienigena. Hoc ostendit populi longa mora in Aegypto; & propheta Hieremias tempore Sedechiae regis diuino iussu ad eum loquens, & populum, qui eius parebat imperio; fore ut essent sub sceptro regis Nabuchodonosor, & accederent ad Chaldaeos. Non solum autem hos, qui erant digni, ut quorum vita esset flagitiosa, alienigenae subijci sceptro, non erat à ratione alienum; sed etiam quosdam ex iustis, & quibus dignus non erat mundus, ut dicam cum Paulo, non imperare, sed barbaris & impijs uiris parere. Dei effecit lenitas & patientia: ut pietatis eorum probatio magis appareret. Id ostendit Abraham, qui fuit in Aegypto; cuius & uxor ablata fuit à Pharaone; & qui terram sibi promissam habitabat in incolatu. Similiter autem eius quoque filius & nepos, Isaac, inquam, & Iacob; rursumque temperantissimus illius filius Ioseph, qui factus est seruus; & condemnatus est habitare carcerem. Non ergo ad mundanam gloriam & iactantiam, Israelis consolatio nem sapiens expectabat Simeon; sed eam, quae est uere, translationem ad ueritatis pulchritudinem. Nam cum ei datum fuisset responsum, fore ut antequam è uita excederet, uideret Christum Domini; expectabat fore ut spiritaliter cum eo appareret populi consolatio.

Venit ergo in spiritu in templum; & dum introduxissent parentes infantem Iesum, ut facerent secundum consuetudinem legis de ipso, ipse quoque eum accepit in uulnibus suis, & benedixit Deum, & dixit; Nunc dimittis seruum tuum Domine secundum uerbum tuum in pace. Quoniam uiderunt oculi mei salutare tuum, quod parasti ante faciem omnium populorum; Lumen ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuae Israel. O uere beate atque adeo beatissime senex. Quam beatus ille tuus re uera sacrosanctus in templum ingressus; per quem progressus es ad excessum è uita? Quam beati sunt oculi, animae simul & corporis; hi quidem; ut qui ad spectabilem Dei apprehenderint apparitionem; illi uero, ut qui non solum adspexerint ad id, quod cernitur, sed fuerint illustrati ipsa luce spiritus, & corporatum Deum uerbum agnouerint; qui uiderunt diuinum salutare; quod paratum fuit ante faciem omnium populorum. Quam beatae sunt manus tuae, quae ueritatis uerbum contretauerunt; Quam beata est lingua tua; cui feliciter fuit annunciata reuelatio uitalis luminis; Et quid studeo tibi singularem accommodare laudem in uoquoque membro; cum te iam totum laudabilem, & beatum, & à sancto spiritu possessum, prius docuerit Euangelista? Sed age, o beate pater, eo qui in te resonat spiritu, doce tanquam filios, pecudes Ecclesiae, thesaurum, qui tanquam in uasis fidilibus, latet in paucis tuis uerbis; quando quidem ad uos, & eos, qui sunt sicut uos, ornati canitie supernae prudentiae, & uere estis Presbyteri, id est, seniores, & Ecclesiae patres appellamini, diuinum uerbum nos deducit; ut discamus doctrinas salutare, dicens; Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; seniores; & dicent tibi. Quae illius ergo linguam tunc mouit ad loquendum de Deo; uirtus spiritus nobis quoque nunc det sermonem in apertione oris.

Nunc dimittis, inquit, seruum tuum Domine secundum uerbum tuum in pace. Ex quo enim Christus homo factus est, & peccatum, quod est belli causa, deleuit; & patri nos reconciliauit; in pace fit sanctorum excessus. Hoc enim propheticè magnus quoque Dauid prius indicans, dicebat; In pace in idipsum dormiam & requiescam; non id, quod adest; sed quod est futurum in Christi aduentu, significans. Et ut ostenderet, quod uo solo modo talis spes, pacificae, inquam, in Christo dormitionis; in sanctis sit collocata per spiritum, dicit; Tu Domine singulariter in spe constituisti me. Beatus autem senex Simeon, cum iam praesens tempus esset intuitus, dicit; Nunc dimittis seruum tuum

Hier. 34.

Hebr. 11.

Gen. 12, 20.

Gen. 39.
Consolatio
à S. Simeone
expectata.Simeonis
commentatio.

Luc. 1.

Deut. 32.

Psalm. 4.

Ibidem.

um Domine secundum verbum tuum in pace ostendens stabilitatem diuinæ promissionis. Quoniam viderunt, inquit, oculi mei salutare tuum, quod parasti ante faciem omnium populorum? hoc est, eam, quæ per Christum facta est toti mundo, salutem, & non soli Israël. Quomodo ergo superius testatur est, cum expectare consolationem Israël? nunc autem conspicitur dicere, Dei salutare in conspectu omnium populorum? Quoniam tunc futuram Israël consolationem nouit spiritu, quando omnibus quoque populis fuit paratum salutare. Vide autem, quàm sit accurata diuina inspiratio. Lumen enim, inquit, ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Israël: magno Paulo loquens consentanea de Israël enumeratione. Quando enim, inquit, ingressa fuerit plenitudo gentium? tunc etiam totus Israël saluus erit. Ergo ipse quoque cum præposuisset vocationem gentium, postremo, conuenienter prophetiæ, vniuersi Israël reposuit conuersionem? etiamsi iam reliquæ salutæ factæ sunt, propter eos, qui iam ex ludæis acceperunt ad gratiam.

Contemplare autem mihi altarum sententiarum proprietatem dictionis. Nam cum dixisset, Lumen ad reuelationem gentium, salutaris diuini reuelationem, dat nobis intelligendum, quòd in absolutis tenebris & perfecta caligine, nullum habentes splendorem Dei cognitionis, ante Christi aduentum stabant gentes. Quomodo beatus quoque Esaias felicem nuncium afferens ijs, qui sedebant in tenebris, dixit eos videre magnam lucem. Quoniam autem Israël, etiamsi modicè, typica tamen lege illuminabatur, lucem quidem in illo non dixit? gloriam autem illum sortitum esse prædixit: veterem historiam reuoca in memoriam, quòd quomodo olim admirabilis Moses, qui cum Deo familiariter est locutus, glorificatum habebat vultum? ita etiam ipsi, cum diuina susceptæ humanitatis luce per fidem conuersati, & virtute spiritus illuminati, in gloria apparebunt, veteri deposito velamine, & eadem imagine transformati à gloria in gloriam, vt dicit Apostolus, tanquam à Domini spiritu.

Quòd autem dixit Deo afflatus Simeon, in ruinam & resurrectionem multorum in Israël positum esse Dominum? ostendit per consensum sententiarum cum ijs, quæ dixerunt Prophetæ, vnum & eundem Deum & legislatorem locutum esse in Prophetis & in nouo testamento? Lapidem enim offensionis & petram scandali, causam esse, nè pudore afficiantur ij, qui in ipsum credunt, dixit oratio prophetica. Est ergo ruina quidem ijs, qui propter humilitatem carnis, offendunt ex incredulitate? resurrectio autem ijs, qui agnouerunt firmitatem diuinæ œconomix. Quinetiam dicens gladium transfadatum esse per animam Dei parentis, apertè prædicit eam, quæ fuit in cruce, passionem. Nam cum ijs, quæ ex ipsa admirabili conceptione, vsque ad tempus passionis, diuinè ab eo dicta & facta sunt, vnum veluti corpus indiuiduum, excelsoiorem & diuiniorem de ipso haberet Dei parës existimationem, existimabimus eam passam esse veluti quandam incisionem in ignominiosa cruci affixione, etiamsi miraculum resurrectionis, ei incisioni perfectissimam obduxerit cicatricem. Sed nec eam solam hac affectione dicit esse tenendam? sed ex multis cordibus cogitationes, dubitationes scilicet & hæitationes, prædicit apparituras, vt in diuersis de eo opinionibus nihil omninò mueretur Dei mater virgo.

Quoniam verò prophetissa Anna, præ senio imbecillum quòd loquitur, & quod valde non potest exaudiri? sed nec excelsum Euangelium, quæ ab ipsa dicta sunt, iisdem verbis adduxit? primùm quidem rogemus Euangelistam, quænam & videntiam ea fuerit, & sub quibus & quando ad templum accesserit? & rursum scrutemur, quorumnam dicit esse cogitationem. Dicit ergo beatus Lucas, quòd Anna erat prophetissa, filia Phauelis ex tribu Aser, quæ processerat in multis diebus, & vixerat cum marito septem annos à virginitate sua? & ipsa erat vidua annorum circiter octogintaquatuor, quæ non discedebat à templo, ieiunijs & precibus diu noctuque Deum colens? & ipsa hora accedens, confitebatur Deo, & loquebatur de ipsa omnibus expectantibus redemptionem in Israël. Quænam est ratio, quòd de hac prophetissa tam accuratam Euangelista fecerit narrationem, vt ei venerit in mentem, facere mentionem eius patris & tribus? Et quæ à nullo quidem ferè mandata scriptis inuenta est, de ea re accuratam rationem nouerit ipse solus sanctorum Deus? & qui eius inspiratione, vt dicit diuinus Apostolus, spiritu loqui docti sunt mysteria. Quantum verò nos possumus assequi, dicimus fuisse alias illo tempore eiusdem nominis, cuius hæc beata? & fuisse deditas iisdem sacris,

quibus illa, studijs, assiduis scilicet ieiunijs & precibus. Vt ergo eius persona facile discerneretur, cum patris eius fecisset mentionem, tribum quoque propriam adscripsit. Magnis autem ipsam ornauit laudibus; & quæ auditoribus faciant omnino fide digna ea, quæ de Domino disseruit.

Sed quoniam, ut iam dictum est, sonora & quæ grandi voce profertur oratio, oblata est à senio, prope oseius quodammodo admoventes aurem cogitationis; scrutando hoc præsens adnatum argumentum, videamus quid ipsa dixerit ijs, qui expectabant redemptionem in Hierusalem. Conuenienter enim ei, quod mente potest comprehendere ex verbis propheticis, verba faciebat de Domino. Nam cum ijs, quibus eam hæc esse locutam dixit Euangelium, omnino ex diuinis responsis, quæ efferuntur in prophetis, didicerunt expectare redemptionem; ea omnino fuit prompta ad describendum mysterium. Constat id, quod magnus dixit Esaias; Puer natus est nobis, & filius datus est nobis; cuius principatus factus est desuper humerum eius; & vocatur nomen eius, magni consilij angelus. Et præterea; Illuminare, illuminare Hierusalem; venit enim lumen tuum; & gloria Domini super te orta est. Magnus quoque David adducebatur; Misericordia & veritas sibi inuicem occurrerunt; iustitia & pax se osculatae sunt; & viderunt omnes fines terræ salutem Dei nostri. Et ipsum indicando; Ante solem permanet nomen eius; & benedicentur in eo omnes tribus terræ. Omnes gentes beati cum dicent, & seruient ei, & adorabunt eum; & Notum fecit Dominus salutem suam filiis Israel. Et rursus veneranda & angelica vox sapientis Malachia; Ecce ego mittam angelum meum, & parabit viam ante faciem suam; & repente veniet in templum suum Dominus; & Angelus testamenti, quem vos vultis; & alij aliunde collectis mysticis floribus prophetorum eloquiorum, diuinam & beatam contexit coronam, adhuc quidem imbecilla & tremante manu, ut quæ processisset in multis diebus. Non enim tunc permittitur ijs, qui audiebant, aliorum de Domino sensuum expositio; quando etiam post tantam signorum ostensionem & diuinorum mysteriorum prædicationem, sapientiæ & cognitionis thesaurorum promus Christus, suis dixit discipulis; Habeo multa, quæ vobis loquar; sed non potestis portare modo. Etsi autem obscure & exiliter anus & prophetissa verba fecit de Domino, ut quæ legis personam sustineret, quæ antiquata & senio confecta, & non longè remota ab interitu cessit nouo testamento; non fuit tamè inutilis eius sermo auditoribus intelligentibus; quomodo nec quæ à lege in vmbri & ænigmatibus fuit magni mysterij præcedens enuntiatio.

Agè ergo nos quoque, o patres & fratres spirituales, qui didicimus festum celebrare in nouitate spiritus & non vetustate literæ; Qui in azymis sinceritatis & veritatis, venerandam & viuificam pascha sacrificij Christi debemus celebrare; Qui diuina regeneratione sancti baptismatis veterem hominem exuimus, qui corrumpitur per desideria deceptionis; & nouum induimus, qui renouatur ad agnitionem secundum imaginem eius, qui creauit. Venite, exultemus Domino; iubilemus Deo Seruatori nostro. Dicamus; Quam terribilia sunt opera tua Domine; etiam si in multitudine virtutis tuæ inimici tui mentiti sunt; sua sponte ad diuinam tuam lucem, quæ mundo apparuit, claudentes suos oculos. Præoccupemus faciem eius in confessione; & in psalmis iubilemus ei. Sacrificium laudis Deo perpetuo offeramus, hoc est, fructum laborum consentientium nomen eius; beneficentiæque; & communicationis nequaquam obliuiscamur. Talibus enim sacrificijs placatur Deus; ut sordes peccati abluamus, & renouabimur tanquam aquilæ spiritalis nostra iuuentus; quomodo etiam beati senis Simconis; ut nos quoque pacifice & iucundè in bona fiducia & spe salutari ad vitæ exitum contendamus; & non cum pudore & metu à vita præsentis excedamus; & quodammodo non volentes; quomodo qui tibi mali alicuius sunt conscij; agrè & iniucundè serunt aduentum regis.

Nota. Imitemur beatæ illius Annæ in ieiunijs & orationibus perpetuam constantiam, nè videamur muliere deteriores; idque quæ vitam agebat sub vmbra legis; quo tempore, se in his rectè gerere, erat rarum. Sed nos luce gratiæ illustrati, & à certa & expressa spe adiuti, & virtute spiritus corroborati, nè separemur à sacris doctrinis, à quibus salutaris habitus solet generari in animis; quomodo testatum fuit, illam quoque à templo fissè inseparabilem. Nè à diuino metu aberremus cogitationibus; sed ex ipso & in ipso carnes nostras & cogitatus, conuenienter votis Prophetæ, affigamus. Audiamus magnum

Esai. 9.

Esai. 60.

Psalm. 84.

Psalm. 97.

Psalm. 71.

Psalm. 97.

Malac. 3.

Iohan. 16.

1. Cor. 5.

Ephes. 4.

Colos. 3.

Psalm. 94.

Psalm. 65.

Hebr. 13.

Nota.

Psalm. 118.

gnum Paulum docentem; Despondi vos vni viro virginem castam exhibere Christo; & non violemus, quæ inita sunt cum eo, pacta conuenta, per consuetudinem cum eo, qui vitam nostram corrumpit ex eo, quod faciamus illius voluntatem; vel in hoc Prophetissæ imitantes pudicitiam; quæ fuit vnico contenta coniugio. Sed quod est in promptu, ab imitatione eius non discedatis, quicumque soluti estis à monogamia; & si fieri possit; ad secundas non veniatis nuptias. Sic enim vos beatos futuros esse affirmat Paulus. Offeramus nos quoquè in superno altari, veluti par turturum, animi & corporis puritatem; vel tanquàm duos pullos columbarum, prouidere bona, non solum coram Domino, sed etiam coram hominibus; vt cum nos quoquè omnia spiritaliter ex diuina lege fecerimus, in sapientia & gratia proficientes; & ad mensuram ætatis plenitudinis Christi peruenientes; & internum hominem perfectum habentes, & sancti spiritus effecti habitaculum; reuertamur ad veram nostram patriam, cælestem Hierusalem; In qua digni habeamur frui beata ac perpetua lætitia & regno, in Christo Domino nostro; cui gloria & potentia cum patre & sancto spiritu; nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

SANCTI PATRIS NOSTRI AMPHILOCHII
EPISCOPI ICONII ORATIONEM DE OCCVRSV DOMINI nostri Iesu Christi, & de Dei parente & Simeone, quæ hoc loco in V. Tomo D. Aloysij sequebatur, idcirco non posuimus, quòd paulò supr à eam ex V. II. Tomo eiusdem Aloysij, sed alio interprete, posuerimus.

SANCTI PATRIS NOSTRI CYRILLI ARCHIEPISCOPI
HIEROSOLYMITANI ORATIO DE OCCVRSV DOMINI nostri Iesu Christi, & de Simeone, qui Deum excepit.

DETARE valde filia Sion; prædica lætitiã filia Hierusalem; duc choros popule ciuitatis Dei. Exultate portæ & muri Sion; & vniuersæ terræ clamate montes & colles; & valde exultate. Fluij plaudite; & rupes Sion comprehendite Dei aduentum; in eum intuentes. Concinant hodiè cælestia cum terrenis; & Hosanna dicant cum ea, quæ est infernè, Hierusalem, propter Christum; qui est in ipsa. Cælestium intelligentes virtutes, choros ducite. Qui estis in terris, cum angelis hymnos canite. Hodiè enim gloriosa dicta sunt de te, ciuitas Dei Hierusalem; ciuitas regis magni; aperiat portas ei, qui aperuit omnibus cælestes portas, & aperuit in cruce ostia sepulcrorum, & contriuit portas inferorum, quæ erant ab æterno; & admirabiliter clausit portas virginitatis. Hodiè, q mirabiliter olim respòdit Mosi in monte Sina, diuinè implet legem; factus sub lege. Hodiè Deus à Themam; venit Sion. Hodiè cælestis sponsus cum thalamo Dei matris venit in templum. Filia Hierusalem, egredimini in occursum eius. Lampades alacriter accendamus vero lumini. Tunicas animarum paremus sponso Christo cum Sion. Gentium populi, lucem ferentes occurramus cum templo. In templo ad Deum Christum conueniamus. Cum Angelis hymnum canamus; Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Sabaoth; Plenum est cælum & terra gloria eius. Pleni sunt fines mundi bonitate eius. Plena est eius laude omnis humanitas. Eius indulgentia plena sunt cælestia, terrestria & inferna; plena misericordia; plena donis eius & beneficijs. Omnes ergò gètes plaudite manibus. Omnes gentes terra venite & videte opera Dei. Omnis spiritus laudet Dominum. Omnis terra adoret. Omnis lingua canat & psallat, & glorificet puerum Deum, qui est quadraginta dierum, & est ante secula; puerum paruum, & antiquum dierum; puerum laetentem, & seculorum effectorem.

Infantem adspicio; & Deum meum agnosco. Infantem qui lætet, & mundum nutrit. Infantem qui flet; & mundo largitur vitam & lætitiã. Infantem qui inuoluitur fascijs,

fascijs; & me liberat à fascijs peccati. Infantem in vlnis matris verè cum carne & sine defectu in terra? eundem verè in sinu patris, & sine defectu in cælis. Infantem video in Bethleem, Hierusalem ingredientem; & qui nequaquam separatur à superna Hierusalem. Infantem video, qui ex lege in templo offert sacrificium in terra? sed idem pia omnium sacrificia in cælis excipit. Ipsum in vlnis senis per dispensationem? eundem in maiestate diuina in thronis Cherubicis. Qui offertur & purificatur? sed idem omnia purificat & purgat. Ipse est ergò donum, ipse Pontifex; ipse ara; ipse propitiatorium. Ipse qui offert; ipse qui pro mundo offertur. Ipse ignis; ipse holocaustum. Ipse lignum vitæ & cognitionis. Ipse agnus, ipse gladius spiritus. Ipse pastor, ipse ouis. Ipse sacrificus, ipse qui sacrificatur. Ipse qui offertur; ipse lex; & ipse qui suscipit sacrificium.

Sedenim agè deceterò dicamus de die ex sacris Euangelijs. Ait enim de Christo Luc. 2. Lucas admirabilis; Quando impleti sunt dies purificationis eorum secundum legem Moïsis, duxerunt Iesum Hierusalem, vt sisterent eum Domino? quomodo scriptum est in lege Domini; Omne masculinum aperiens vuluam; sanctum Domino vocabitur. Nam Samuel quidem & Isaac, & simul etiam Iacob & Ioseph & alij multi, qui præter spem nati sunt ex sterilibus, & aperuerunt infertiles vuluas matrum, sancti Domino vocati sunt? Christus autem solus ex solo vnigenitus, cum virginales portas non aperuisset, non est sanctus Domino, sed sanctus sanctorum, & Dominus dominorum, & Deus deorum, & primogenitus primogenitorum; princepsque & rex regnantium & vocabitur & credetur; & nunc in templo à Simeone prædicabitur. Erat enim, inquit, homo in Hierusalem, cui nomen Simeon. Et ipse erat homo iustus? & spiritus sanctus erat cum eo; & fuerat ei datum responsum à spiritu sancto, non visurum eum mortem, priusquam videret Christum Domini. Et venit in templum in spiritu. Et cum introduxissent parentes puerum Iesum, vt ipsi facerent secundum morem legis de ipso, ipse Simeon accepit eum in vlnis suis; & benedixit Deum; & dixit; Nunc dimittis seruum tuum Domine secundum verbum tuum in pace. Quoniam viderunt oculi mei salutare tuum, quod parasti ante faciem omnium populorum. Lumen ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Israël.

Quis loquetur potentias Domini; auditas faciet omnes laudes eius? Qui continet vniuersam terram pugillo, senis vlnis capitur? & portatur, qui fert omnia verbo virtutis suæ. Exultet Adam, per Simeonem Christo dicens; Nunc dimittis seruum tuum Domine secundum verbum tuum in pace. Nunc me soluis ab æternis vinculis. Nunc me soluis ab interitu. Nunc me soluis à morte. Nunc me soluis à mœrore. Meum Dominum & Deum Simeon in templo vlnis amplectens, altum œconomie mysterium significauit omnibus gentibus. Iudæis enim annuncians, exilit & exultat; & clara voce de eo aperte clamat, dicens; Hic est, qui est, & antè est, & semper adest, cum patre eiuſdem essentia, in eadem sede sedens, eiusdem gloria & potentie; par potentia, omnipotens, principio carens, increatus, inalterabilis; qui nec circūseribi, nec adspici, nec verbis explicari, nec comprehendere, nec contrahere, nec mente concipi, nec conijci potest. Hic est splendor paternæ gloriæ. Hic est character substantie omnium cõstitutionis. Hoc est lumen luminis, quod oritur ex sinu patris. Hic apud Deum, & ex Deo Deus cognoscitur. Hic est fons vitæ, ex fonte patris vita procedens. Hic est Dei fluuius, qui exit è diuina abyſso; sed ab ea non separatur. Hic est thesaurus bonitatis paternæ, & æternæ beatitudinis. Hæc est aqua vitæ, quæ vitam mundo largitur. Hic est radius increatus; qui ex sole patre luminum gignitur, sed non scinditur. Hic est Deus Verbum; quod ex ijs, quæ non sunt, ad hoc vt essent; solo verbo omnia constituit. Hic est Lucifer, qui ante Luciferum incorporeas adornauit virtutes, cœlestium exercituum & ordinum. Hic est, qui cœlum extendit solus; & super mare ambulat tanquam super cælum. Hic est, qui abyſsum caligine inuoluit tanquam fascijs; Hic est, qui terram firmavit super aquas; Hic est, qui mare sepsit arena, tanquam muro; Hic est, qui lucem diuisit à tenebris; Hic est, qui circularem astrorum ornatum composuit; Hic est, qui vniuersum tam qui cernitur, quam qui intelligentia apprehenditur, mundum constituit in sapientia; Hic est, qui non fictis manu manibus, ex luto hominem finxit, & formauit; Hic est, qui ad Dei imaginem nos fuit fabricatus; nunc ipse ad nostram imaginem homo factus. Quingentiam Deus, id quod mente percipitur, perfectus; ex perfecto patre habens essentiam. Qui cum esset in forma Dei Dominus, nunc meam suscepit formam seruilem; non diminuens dignitatem diuini.

Psal. 105.
Eſai. 40.
Hebr. 1.

Hebr. 1.

Iob 9.
Iob 38.
Psal. 135.

diuinitatis, sed sanctificans, vt sanctificaret massam meam naturam supra totus & infra totus. Qui idem cognoscitur, supernè genitus sine tempore, & infernè sine semine! supernè effector, infernè res creata. Audite omnes gentes; audi Israël. Dominus hic est, quem ego sacerdos tuus Simeon, gestans in vlnis, magna voce prædico; in templo populo testificans.

Quamobrem attendite popule mi sermonem meum; inclinate aures vestras ad verba oris mei. Hic est puer; de quo Esaias prius prædicauit, dicens; Puer natus est nobis, & filius datus est nobis; & vocatur nomen eius magni consilij Angelus, admirabilis consiliarius, Deus fortis, princeps pacis, pater futuri seculi. Si est ergo hic puer Deus fortis; de eo significans Dauid quoque dixit; Videbitur Deus deorum in Sion. De hoc puero clamat etiam Hieremias; Deus in terra visus est; & cum hominibus conuersatus est. Hic est puer, qui olim mare perrexit Israël, & submersit Pharaonem, & legem dedit Israëlitis, & pluit manna, & in columna ignis deduxit genus Hebræorum; & petram rupit, & rubum flamma ignis, tanquam rore cinctum; conseruauit incombustum. Hic puer Mosem quadraginta annos fecit pastorem, & quadraginta annos constituit Duce[m] Israël; & cum corroboraui, vt ieiunaret quadraginta dies. Sic ipse quoque puer baptizatus, ieiunauit quadraginta dies, & post quadraginta dies à mortuis regenerationis ascendit in supernam Hierusalem; & post quadraginta dies sui ortus ex virgine, nunc ingressus est in terrenam Hierusalem.

De hoc puero prius etiam prædicauit Propheta Habacuc, dicens; Deus à Themam veniet; hoc est, ab austro. Ab austro enim Hierusalem est Bethleem; A Bethleem autem nunc ingressus est Sion. Propter hunc puerum Moses nobis testificatus est, dicens; Propheetam vobis suscitabit Dominus Deus ex fratribus vestris; & omnis qui non audite eum, exterminabitur ex terra viuentium. De hoc puero Propheta Dauid vota fecit, dicens; Qui sedes super Cherubim, appare; excita potentiam tuam; & veni ad nos seruandos. Et alibi; Cito præoccupent nos miserationes tuæ Domine. Et rursus; Domine, inclina cælos tuos, & descende. Et alibi; Tu Domine Deus virtutum, attende ad visitandas omnes gentes. Quamobrem cognoscite gentes, & vincimini. Videte Iudæi, & persuadeamini, quod hunc puerum laudant angeli; hunc adorant archangeli; hunc tremunt potestates, hunc glorificant virtutes; huic seruiunt Cherubim, hunc Deum prædicant Seraphim; huic sol seruit, huic ministrat luna; huic obediunt elementa; huic subijciuntur fontes. Hunc puerum cum vidissent, portæ inferorum sunt contra; portæ autem cælestes sunt aperta. Hic puer mortem aboleuit, diabolus pudore affecit; maledictum soluit, dolorem cessare fecit, serpentem contriuit; intermediam maceriam discidit, malum chirographum peccatorum perrexit; peccatum conculcauit, errorem aboleuit; surgere fecit creatam naturam. Hic puer Adam conseruauit, Euam refinxit; gentes vocauit; mundum illuminauit.

Quamobrem venite vos omnes Christi & Dei amantes, Domino læti & mundi occurramus, non legaliter, sed spiritaliter; non ventrem delicijs explentes, sed spiritu exultantes; non nos vino inebriantes, sed spiritu feruentes. Læti hodiè lampades ornemus. Tanquam filij lucis, ceras veræ luci Christo offeramus. Quoniam lumen ad reuelationem gentium mundo apparuit, idè lumina ex lumine supra niuem resplendeamus; supra lac dealbati, supra sapphirum illuminati, supra immaculatas columbas in cælos euolantes; ita in nubibus ad Dei occursum exeamus. Hodiè dilecti festi cursum perpetuò peragamus. Cum Angelis choros ducamus, cum pastoribus illuminemur, cum orthodoxis adoremus; cum Bethleem festum agamus, cum Sion occurramus, cum templo sanctificemur, cum virgine festum agamus, cum Simeone Christum vlnis amplectamur; vt simus intra æterna Christi bona, gratia & miserationibus & clementia Domini nostri Iesu Christi, cui gloria & potentia nunc & in secula seculorum, Amen.

Nota per
uctutum
Ecclesiæ
morem de
ceris hac
die in ma
nibus ge
standis.

TIMOTHEI PRESBYTERI HIEROSOLYMITANI ORATIO DE PROPHETA SIMEONE DEI susceptore, & de eo quod est, Nunc dimittis seruum tuum Domine.

2. FEBRUAR

Simeon, primus & ultimus iustus.

Matt. 26.
& 27.
Iohan. 19.S. Simeon
admonetur
à spiritu
sancto.Simeon vn.
de agnouit
matrem
Domini.

GE dilecti, vltimū iustum oratione intueamur. Et quis est ille vltimus iustus? Qui nup̄r à nobis est lectus in Euangelio secundū Lucam, nomine Simeon. Hic est & primus & vltimus: vltimus legis, primus gratiæ: Iudeus religione, Christianus gratiarum actione: Christianus lectione, angelus lingua, Simeon, qui fuit modò à nobis lectus. Qui ex pharisaica blasphemia, rosa collectus est ex spinis, & primus donationis gratiæ inspiratione cognitus: Simeon, qui eò processit iustitiæ, vt in ipso corpore veluti responsum acciperet, non præteriturum præsentem, quæ est ad tempus, vitam, donèc videret Dominum nostrum Iesum Christum. Iustus ergò & magnus Simeon, ò dilecti, cum ante susceptam carnem desiderasset videre Dominum, vidit in carnis susceptione: & animaduertit, & vnus est amplexus, & rogauit vt relaxaretur à custodia corporis, ore senili clamās ad omnium Dominum, qui videbatur infans, sicut audijsti; Nūc dimittis seruum tuum Domine secundū verbum tuum in pace. Quoniam viderunt oculi mei salutare tuum. Vidi gloriam tuam: Soluar ab hac breui vita, in quam cadit interitus. Vidi choream angelorum, glorificationem archangelorum, omnem creatam naturam exultantem, cælestia & terrestria vnum habentia transitum. Nunc absoluar, nè hīc retinear. Spiritus sanctus est in me, & video, quæ tibi euenient. Nunc absoluar, nè Iudeorum, qui sunt mei generis, quæ in te est futura, videam audaciam. Nè videam spineam, quæ plectitur, coronam: Nè videam seruum tibi alapas infligentem: Nè videam tibi intentari lanceam: Nè videam telem obscurari: Nè videam lunam deficere: Nè videam elementa mutari. Nè videam te cruci affixum: Nè videam rumpi petras, Nè videam scindi velum templi: Non ferentia enim audaciam ipsa quoquē elementa, cum Domino dolore afficiuntur. Nunc dimittis seruum tuum Domine secundū verbum tuum in pace. Quoniam viderunt oculi mei salutare tuum: Quod parasti ante faciem omnium populorum.

Quid ergò Euangelista? Audi ipsum dicentem; Et erat homo in Hierusalem, cui nomen Simeon: & erat homo iste iustus, expectans consolationem Israël. Et spiritus sanctus erat in ipso: & erat ei datum responsum à spiritu, non visurum eum mortem, priusquam vidisset Christum Domini. Et venit in spiritu in templum. Audi sapienter, ò dilecte: hoc est quod dicit; Simeone domi sedente, & apud se orante, responsum venisse ad effectum. Solūm cogitauit Ioseph & virgo introducere puerum Iesum in templum, vt facerent ipsi secundū morem legis de ipso: & statim Spiritus sanctus præbuit responsum, hoc est, Excitauit spiritus Simeonem, dicens: Expergiscere senex, quid dormis? Venit tempus responsi: Vade citò, venit enim qui te soluit: excute vestes sepulcrales, para sepulcrum, ordina quæ ad domum tuam spectant. Venit enim, qui te soluit. Venit Emmanuel. Transi citò in templum. In loco sacro sacra. De sacro loco propheta. Quamobrem perniciosissimo cursu cupiditatis, tanquam penna aliqua, incitatus, & à spiritu leuatus, præuenit Ioseph & virginem in templum: non præuenit autem puerum, qui portabatur. Quomodo enim potuisset præuenire eum, qui vbique aderat? Ioseph & virginem præuenit Simeon in templo. Et cum præuenisset; adhuc prope adyta erat expectans reuelationem sancti Spiritus.

Cum fuisset verò in templo Simeon, vidit quidem multas matres cum suis filiis in templum ingredientes, ad peragendum sacrificium purificationis: In quarum medio erat etiam, quæ portabat venerandum foetum, & nullis sordibus contaminatum. Iustus autem Simeon huc & illuc oculos circumferens, postquam vidit multas matres in priuato habitu humanitatis, solam autem virginem infinito & diuino lumine circumdatam, separauit reliquas matres, clamans & dicens coram omnibus; Date mihi locum, vt teneam eum, qui desideratur. Vidi eum, qui me præuidit. Vidi, & meus geminauit spiritus. Cur quæ estis ancillæ, cum libera & Domina concertatis? Cur infantes vestros aræ offertis? Huc conuertimini; & eos offerte huic puero; qui est antiquior Abraam.

Abraam. Interim Simeon suis vlnis tenens Dominum, qui videbatur infans, Ioseph quidem & virginem benedixit; prophetiam autem traduxit ad Dominum, dicens virgini; Quid adspicis hunc puerum, o virgo; tuum & non tuum? mansisti enim virgo, sicut eras prius. Cur enim assidue fixis oculis intueris; & eum frequenter amplecteris? Cur ei mammillam semper præbes; volens filium habere florentiorem? Non eget nutrimento; cum ipse sit manna & vita suppeditor. Cur mollibus palmis demulces infantem; cum volens sopire? Hic infans non dormitabit neque dormiet, quod attinet ad diuinitatis dignitatem, quæ celatur? De eo enim dicit Propheta; Non dormitabit neque dormiet, qui custodit Israël. Cur hunc puerum adspicis virgo? Hic puer, o virgo, diuinitatis quæ latet virtute, cælum extendit sicut pellem; terram autem super nihilum suspendit; cum aquam mundo basim fundasset. Hic puer, o virgo incorrupta, est solis auriga, lunam tanquam clauo regit; è thesauris suis promit ventos; & est omnium quæ sunt Dominus. Hunc puerum o virgo; non mundanam, sed spiritalem accipe letitiam. Ecce enim hic est positus in ruinam & resurrectionem multorum in Israël; & in signum, cui contradicitur. Tuam quoque ipsius animam pertransibit gladius; vt reuelentur ex multorum cordibus cogitationes.

Hæc sanctus & qui Deu suscepit Simeon, dixit virgini Mariæ; reuelatione sancti spiritus de Iesu; qui videbatur infans; Ecce hic est positus in ruinam & resurrectionem multorum in Israël. Cur autem in ruinam; & cur in resurrectionem? Verum est verbum Domini. Quoniam enim Simeon, non sua virtute, sed sancti spiritus reuelatione; quicquid enunciauit de Domino; ad virginem dicens; Ecce hic est positus in ruinam & resurrectionem multorum in Israël; dixit; In ruinam quidem infidelium; resurrectionem autem eorum, qui credunt. Ad ruinam Synagogæ; resurrectionem verò Ecclesiæ. In ruinam demonum; resurrectionem autem sanctorum. In ruinam prophanorum; resurrectionem verò iustorum. In ruinam & resurrectionem; surrexit Matthias; cecidit autem Iudas. In ruinam & resurrectionem multorum in Israël. In resurrectionem latronis, qui erat à dexteris; in ruinam autem eius, qui erat à sinistris. Nam ille quidem pie se gerebat; hic verò maledicebat. In ruinam & resurrectionem multorum in Israël; & in signum, cui contradicitur. vera est oratio. In signum, cui contradicitur, fuit Dominus; vt potè, fœtus virginis. Nam magnum est signum; quod quæ virgo peperit; mansit virgo. Quod verò virgo sit signum, cui contradicitur; audi Esaiam in suo opere; Domino dicente ad Achaz; Pete tibi signum in profundo aut in alto; & dixit Achaz; Non petam; neque tentabo Dominum. Et dixit Esaias; Ecce dabit vobis Dominus ipse signum. Quodnam hoc? Ecce virgo in vtero concipiet. De hoc Dominico signo in virgine nato, cui contentiosa lingua multi erant contradicenti; Simeon futurum prius significauit, dicens virgini; Ecce hic positus est in ruinam & resurrectionem multorum in Israël; & in signum, cui contradicitur. Tuam quoque ipsius animam pertransibit gladius; vt reuelentur ex multorum cordibus cogitationes.

Hinc nonnulli existimârunt Domini matrem gladio morte affectam, sinem accepisse martyrij; propterea quod dixerit Simeon; Tuam quoque ipsius animam pertransibit gladius. Non ita autem habet. Ferreus enim gladius corpus diuidit; non dissecat animam. Quo fit, vt intemerata & sanctissima virgo hucusque sit immortalis; propterea quod qui in ea habitauit, eam traduxerit in loca; in quibus est assumpta. Quid ergo vult dicere Simeon ad Mariam; Tuam quoque ipsius animam pertransibit gladius; vt reuelentur ex multorum cordibus cogitationes? Gladium, qui pertransit animam, hic dixit Simeon dolorem virginis, quo erat afficienda virgo; vt quæ videretur perdidisse eum, qui veniebat ad quærendum eos; qui perierant. Quod verò dolor attigerit animam virginis, cum videretur perdidisse suum filium, qui appellatur nempe virginis; a diuinitate nupèr Euangelistam dicentem; Et quando fuit annorum duodecim Iesus. Sententia procedit ex sententia; & quæstio quæstione depellitur. Et quando fuit annorum duodecim. Quis? Deus verbum annorum duodecim; vni genitus filius Dei, qui est ante mundum; Qui olim fuit effector visionis temporum; nō autem genitus post tempora. Et quando fuit annorum duodecim Iesus; Quod attinet ad ortum ex virgine; numeratur tempus duodecim annorum. Particularim enim proficiebat Iesus ætate corporata; non simul autem totus creuit Dominus. Quam obrem nē existimaretur fuisse phantasia economiæ veritas, vt prius diximus, particularim proficiebat; seruans omnes huma-

Psal. 120.

Psal. 103.
Psal. 23. 134.Christus g
bus in rui
nam, q bus
in resurre
ctione pos
situs.

Luc. 23.

Esa. 7.

Immortali
lis, sic intel
lige, qd ad
immortalē
vitā resur
rexerit. Vi
detur tamē
eius fuisse
opinionis
Author, q
nunc mor
tua fuerit.

Luc. 2.

humanas mensuras humanæ susceptæ naturæ. De eo ita que dicebat Euangelista; Puer autem Iesus proficiebat spiritu & sapientiâ; & gratia Dei erat in ipso. Vide quàm accuratè locutus sit Euangelista. Non dixit; Deus verbum proficiebat, nè præberet Arrio materiam blasphemie illud; Proficiebat, ostendit id fieri, intercedente œconomia. Propterea enim duodecim annos natus. Vnde etiã dicebat Euangelista; Et quando fuit annorum duodecim Iesus, adduxerunt puerum Iesum secum undum morem festi eorum in templum; & cum impleuissent ipsi dies, dum reuerterentur ipsi, remansit puer Iesus; & non cognouerunt parentes eius. Putantes autem ipsum esse secum in comitatu, iuerunt iter diei, & querebant eum inter cognatos; & cum non inuenissent eum; iuerunt Hierusalem, querebant eum.

Luc. 11.

Eccè verò impletur dictum Simeonis ad virginem? Tuam quoque ipsius animã pertransibit gladius; gladius, inquam, doloris; gladius inquisitionis, per quem eum querebat, qui perierat. Nam etsi mater esset virgo, eum tamen gestaui utero, & ei præbuit mamillam, & eum magna aluit cura; & maternum habuit habitum; vt mater erga suum filium. Quamobrem cum visa esset eum perdidisse, quærens in tribus diebus; in dolore cordis clamabat, dicens; O calamitatem; quando expectaui felicitatem; tunc da mnum sensi. Hei mihi; quis thesaurum surripuit? Quis preciosas opes mihi abtulit? Quis me mea spe est frustratus? Hei mihi; non dicar amplius benedicta in mulieribus. Non amplius dicent; Beatus venter, qui te portauit; extabui; non autem beata euasi. Quis est, qui te mihi eripuit? Quis tibi est insidiatus? Quis meum abscondit thesaurum? Cognata mea Elizabeth letatur propter filium; ego verò crucior. Illa enim habet militem; ego verò rege sum frustrata. Seruus custoditur; & Dominus non apparet. Vbi est archangeli Gabrielis saluatio? Vbi stella illuminatio? Vbi Magorũ adoratio? Vbi Pastorum exultatio? Vbi angelorum est glorificatio? Quando regnum expectaui; tunc relicta fui in mendicitate. Hinc ergò afflictionem & dolorem, tanquã animæ gladium ancipitem, Simeon futurum videns; præsignificauit, dicens virgini; Tuam quoque ipsius animam pertransibit gladius; Non dixit; Tenebit gladius, aut dominabitur gladius; sed, Pertransibit gladius; hoc est; Paruo tempore dolore afficiëris & affligëris; & statim à dolore liberaberis & afflictione.

Quòd autem dolore affecta sit intemerata & sanctissima virgo, putans se perdidisse eum, qui venerat ad salutem eorum, qui perierant; audiuit Euangelistam modo dicentem; Et factum est post tres dies. Vide quantum dolorem & afflictionem subiit virgo tribus diebus. Et factum est post tres dies; & ecce inuenit eum in templo sedentem in medio doctorum, & eos interrogantem, & eos audientem; & dixit ei mater eius; Fili, cur fecisti nobis hoc? Ecce pater tuus & ego dolentes querebamus te. Cur non nobiscum descendisti, sicut nobiscum ascendisti? Cur sedisti in medio doctorum? Quid interrogas & doces? Cum literas nondum didiceris; quid sophistam agis? Cur inuidiam aduersus te concitas? Cur me vis orbari fili? Ecce te ardentibus oculis adspiciunt; iam strident in te dentibus sicut feræ immanes; quæ mouentur aduersus agnum. Fili, cur sic fecisti nobis? Ecce pater tuus & ego dolentes querebamus te. Dominus autem eis deceterò aperiens diuinitatis, quæ latebat, dignitatem; in mendico humanitatis susceptæ spectaculo; eis respondet, dicens; Quid me querebatis? vbi autem querebatis? In celum non ascendistis; ad inferos non descendistis. In Ionæ balena non habitastis. Quid me querebatis; nesciebatis, quòd in ijs, quæ sunt patris mei, oportet me esse? Non audiistis Simeonem? Non me Dominum & Deum est confessus? Vos autem me queritis tanquã puerum. Nesciebatis, quòd in ijs, quæ sunt patris mei, oportet me esse? Vnum patrem habeo in celo; vos verò accepi commodatò.

Diuinã &
mysticã me-
sam, sanctã
Eucharistiã
appellat.

Sed hic imponentes finem orationi, vacemus diuinæ & mysticæ mensæ, per quam & mundus est stabilitus, & orbis terræ consistit, & regnum custoditur, & Ecclesia multiplicatur, & Deus sanctificatur? In Christo Iesu Domino nostro; cui gloria & potentia nunc & semper & in secula seculorum,
Amen.

GESTA

GESTA QVAEDAM SANCTI LAURENTII
ARCHIEPISCOPI CANTVARIENSIS, EX
secundo libro Historiae Ecclesiasticae gentis Anglorum,
venerabilis Bedae Presbyteri.

EX LIB. 2. Cap. 4.

Successit autem Augustino in episcopatum Laurentius : quem ipse idcirco adhuc vivens ordinaverat, nè se defuncto, status ecclesiae tam rudis, vel ad horam pastore destitutus, vacillare inciperet. In quo & exemplum sequebatur primi pastoris Ecclesiae, hoc est, beatissimi Apostolorum principis Petri : qui fundata Romae Ecclesia Christi, Clementem sibi adiutorem euangelizandi simul & successorem consecrasset perhiberetur. Laurentius Archiepiscopatus gradu potius, strenuissime fundamenta ecclesiae, quae nobiliter iam vidit, augmentare, atque ad perfectum debiti culminis, & crebra voce sanctae exhortationis, & cõtinuis

2. FEBRUAR.
 Laurentius
 creatur ar-
 chiepisco-
 pus Can-
 tvariensis.

operacionis exemplis prouehere curauit. denique non solum nouae, quae de Anglis erat collecta, ecclesiae curam gerebat, sed & veterum Britanniae incolarum, necnon & Scotorum, qui Hyberniam, insulam Britanniae proximam, incolunt, populis pastorallem impendere curabat sollicitudinem. Si quidem vbi Scotorum in praefata ipsorum patria, quomodo & Britonum in ipsa Britannia, vitam ac professionem minus Ecclesiasticam in multis esse cognouit, maxime quod Paschae solennitatem non suo tempore celebrarent, sed, vt supra docuimus, a decimaquarta luna vsque ad vicefimam Dominicae resurrectionis diem obseruandum esse putarent, scripsit cum coepiscopis suis exhortatoriam ad eos epistolam, obsecrans, eos & contestans, vnitatem pacis & catholicae obseruationis cum ea, quae toto orbe diffusa est, Christi Ecclesia tenere: cuius videlicet epistolae principium hoc est : Dominis, charissimis fratribus, episcopis vel abbatibus, per vniuersam Scotiam, Laurentius, Mellitus & Iustus episcopi, serui seruatorum Dei: Dum nos sedes Apostolica more suo, sicut in vniuerso orbe terrarum, in his occidentis partibus ad praedicandum gentibus paganis dirigeret, atque in hanc insulam, quae Britannia nuncupatur, contigit introisse, antequam cognosceremus, credentes quod iuxta morem vniuersalis Ecclesiae ingrederentur, in magna reuerentia sanctitatis tam Britones quam Scotos venerati sumus. Sed cognoscentes Britones, Scotos meliores putauimus. Scotos vero per Dagamum episcopum in hac, quam superius memorauimus, insulam, & Columbanum abbatem in Gallijs venientem, nihil discrepare à Britonibus in eorum conuersatione didicimus. Nam Dagamus episcopus ad nos veniens, non solum cibum nobiscum, sed nec in eodem hospicio, quo vescebamur, sumere voluit. Misit enim Laurentius cum coepiscopis suis, etiam Britonum sacerdotibus literas, suo gradu cõdignas, quibus eos in vnitatem catholicam confirmare satagit. Sed quantum haec agendo profecerit, adhuc praesentia tempora declarant.

Eius sollicitudo, pastor tanto digna.

Epistola eius ad Scotiaz episcopos.

Cum vero Laurentius Mellitum Iustumque secuturus, ac Britanniam esset relicurus, iussit ipsa sibi nocte in ecclesia beatorum Apostolorum Petri & Pauli, de qua frequenter diximus, stratum parari: in quo quum post multas preces ac lachrymas, ad Deum pro statu ecclesiae suas, ad quiescendum membra posuisset atque obdormisset, apparuit ei beatissimus Apostolorum princeps, & multo illum tempore secreta noctis flagellis acriter afficiens, sciscitabatur Apostolica districtione, quare gregem, quem sibi ipse crediderat, relinqueret, vel cui pastorum oues Christi, in medio luporum positas, fugiens ipse dimitteret. An mei, inquit, oblitus es exempli, qui pro paruulis Christi, quos mihi in indicium suae dilectionis commendauerat, vincula, verbera, carceres, afflictiones, ipsam postremo mortem, mortem autem crucis, ab infidelibus & inimicis Christi, ipse cum Christo coronandus, pertulit? His beati Petri flagellis simul & exhortationibus animatus famulus Christi Laurentius, mox mane factus venit ad regem, & retecto vestimento, quantis esset verberibus laceratus, ei ostendit. Qui multum miratus, & inquirens quis tanto viro tales ausus esset plagas infligere, vt audiuit, quia causa suae salutis

Ex cap. 6.

Flagellatur ab Apostolorum principe.

Iohan. 21.

episco-

episcopus ab Apostolo Christi tanta esset tormenta plagasque perpeffus, extimuit multum, atque anathematizato omni idololatriæ cultu, abdicato connubio non legitimo, suscepit fidem Christi, & baptizatus, ecclesie rebus, quantum valuit, in omnibus consulere ac fauere curauit. Misit etiam in Galliam, & reuocauit Mellitum & Iustum, eosque ad suas ecclesias liberè instituendas redire precepit. Qui post annum, ex quo abierant, reuersi sunt: & Iustus quidem ad ciuitatem Rossi, cui prefuera, redijt: Mellitum verò Londonienses episcopum recipere noluerunt, idololatriæ pontificibus magis seruire gaudentes. Non enim tanta erat ei, quanta patri ipsius, regni potestas, vt etiam nolentibus ac contradicentibus paganis antistitem suæ possèt ecclesie reddere. Veruntamen ipse cum sua gente, ex quo ad Dominum cõuersus est, diuinis se studuit mancipare preceptis. Denique & in monasterio beatissimi Apostolorum principis, ecclesiam sanctæ Dei genitricis fecit, quam consecrauit archiepiscopus Mellitus.

Ex cap. 7. Hoc enim regnante rege, beatus archiepiscopus Laurentius regnum cęleste conscendit, atque in ecclesia & monasterio sancti Apostoli Petri, iuxta predecessorem suum Augustinum sepultus est, die quarto Nonarum Februariarum.

DE S. CELERINO ETC. EX EPISTOLIS
BEATISSIMI CYPRIANI EPISCOPI ET MARTYRIS.

EST LIB. 4. EPISTOLA 5.

Cyprianus presbyteris, & diaconibus & plebi vniuersæ fratribus salutem.

3. FEBRUAR.

Gnoscenda & amplectenda sunt, fratres dilectissimi, beneficia diuina, quibus Ecclesiam suam Dominus illustrare temporibus nostris & honestare dignatus est, commeatu dādo bonis confessoribus suis, & martyribus gloriosis: vt qui sublimiter Christum confessi essent, Clerum postmodum Christi ministerijs Ecclesiasticis adornarent. Exultate itaque & gaudeat nobiscum, lectis literis nostris, quibus ego & collegæ mei, qui presentes aderāt, referimus ad vos Celerinum fratrem nostrum, virtutibus pariter & moribus gloriosum, Clero nostro non humana suffragatione, sed diuina dignatione coniunctum: qui cum consentire dubitaret Ecclesie, ipsius admonitu & hortatu in visione per noctem compulsus est, nè negaret, nobis suadetibus: cui plus licuit, & coëgit, quia nec fas fuerat, nec decebat sine honore Ecclesiastico esse, quem sic Dominus honorauit cęlestis gloria dignitate. Hic ad

Fortitudo
S. Celerini.

temporis nostri prælium primus, hic inter Christi milites antesignanus, hic inter persecutionis initia feruentia cum ipso infestationis principe & authore congressus, dum inexpugnabili firmitate certaminis sui aduersarium vincit, vincendi ceteris viam fecit, non breui compendio vulnerum victor, sed adherentibus diu & permanentibus pœnis longæ colluctationis miraculo triumphator, per decem & nouem dies custodia carceris septus, in neruo ac ferro fuit: sed posito in vinculis corpore, solutus ac liber spiritus mansit. Caro famis ac sitis diuturnitate contabuit, sed animā fide & virtute viuentem, nutrimentis spiritalibus Deus pavit. Iacuit inter pœnas pœnis suis fortior, inclusus in cludentibus maior, iacēs stantibus celsior, vincientibus firmior victus, sublimior iudicantibus iudicatus. Et quantum ligati neruo pedes essent, calcatus serpens & obtritus & victus est. Lucent in corpore glorioso clara vulnerum signa, eminent & apparet in neruis hominis ac membris, longa tabe consumptis, expressa vestigia.

Dies nouen
decim in
neruo & fer
ro est.

Iohan. 20.

Sunt magna, sunt mira, quæ de virtutibus eius ac laudibus fraternitas audiat. Et si aliquis Thomæ similis extiterit, qui minus auribus credat, nec oculorum fides deest, vt quis quod audit, & videat. In seruo Dei victoriam gloria vulnerum fecit, gloriam cicatricum memoria custodit. Nec rudis iste aut nouus est in Celerino charissimo nostro titulus gloriarum: per vestigia cognationis suæ graditur, parentibus ac propinquis suis honore consimili diuinæ dignationis æquatur. Auia eius Celerina iam pridem martyrio coronata est, item patruus eius & auunculus, Laurentinus & Ignatius, in castris & ipsi quondam secularibus militantes, sed veri & spiritales Dei milites, dum diabolum Christi

Celerina.

Laurētini.
Ignatius.